

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

Gyermek a bűnözés terén.*

Irta: *Preszty Lóránd csendőrfőhadnagy.*

Egy szomorú jelensége korunknak a fiatalok bűnözésének számának a növekedése. — Franciaországban — hivatalos adatok szerint — míg a felnőttek bűnözése 1830. évtől 1880. évig megháromszorozódott, addig ugyanezen évek között a kiskorúaké megnégyesződött. És később, 1894. évben ugyanezen országban a statisztika még szomorubb tényről számolt be.

Hazánkban szintén szaporodik a fiatalok bűnözési eseteinek a száma. Hivatalos adatok hiányában évekre vagy évtizedekre visszamenőleg nem áll módomban Franciaország előbb említett statisztikájával összehasonlítást tennem, de tényként állítom a fiatalok bűnözési eseteinek rohamos növekedését, melyet mi sem bizonyít jobban ama körülménynél, hogy nemcsak a társadalom, de a törvényhozás is a fiatalok bűnözésének erkölcsi romlásától való megmentésével oly nagy feladatot oldott meg, melynek súlya, fontossága általánosan tudott dolog s a melynek mielőlti megoldása már évekre visszamenőleg képezi s előreláthatólag az egész XX. században képezni fogja a társadalom s a törvényhozás gondos tevékenysége tárgyát. Melyik altiszt vagy csendőr ne hallotta volna már a szót „gyermekvédelem”? Ez a szó ma egy jelentős fogalom, megoldásra vár és megoldást követel. — A „gyermekvédelem” a fiatalok szellemi, erkölcsi és anyagi jólétének előmozdítását öleli fel. Kiterjeszti munkásságát egyrészt az árván maradt, másrészt az elzüllött gyermekekre, de viszont feladatául tűzte ki azt is, hogy ott, hol a szülői kötelességek vétkes elbanyagolása állapítatik meg, vagy a hol a szülők beigazoltan bűnözési hajlamuk, vagy becsutelen, erkölcsutelen életet élnek, a gyermekekkel szemben a szülői hatalom és befolyás korlátoztassék, a gyermekek testi épsége, lelki tisztasága megvédessék.

Ezt a célt ma a társadalom munkálja s — mint tudvalevő — a gyermekmenhelyek, szocietábazak stb.

* Tapulmányom alapjául: dr. Csizmadia Alejos theol. tanár „A bűnözés világa” cz., S. Könyves Tóth Kálmán „Önsegély” cz., Bodnár Zsigmond „Erkölcsei világa” című művei szolgáltak.

mind-mind e cél érdekében létesítették tetemes anyagi áldozatokkal. E feladat — hazánkban is — már törvényhozási alkotásokat eredményezett. De mert beigazolódtott, hogy a „gyermekvédelem” társadalmi szervezete, de másrészt azon törvényhozási intézkedések, illetve rendelkezések, melyek a Büntető törvénykönyv 42., 83., 84., 85., 86., a Kihágásokról szóló törvénykönyv 19., 32. és 65. §-aiban foglaltatnak, nem szolgáltatnak eléggé hatályos eszközül ahhoz, hogy a testi és lelki züllésnek indult gyermekek megmentésének nagy feladata sikeresen megoldassék, az 1908. évi XXXVI. t. cz. — mint újabb törvény — látott napvilágot, felölelve praeventive és azon legszükségesebb intézkedéseket, melyek a „gyermekvédelmet” illetőleg azt előmozdítani, a gyermekek bűnözéséből eredő társadalmi bajokat pedig megszüntetni alkalmasak.

Ami a „gyermekvédelem” jogi oldalát illeti, a törvényhozás a kiskorú terheltek érdekében a védelem szervezésével, másrészt a bűnösnek ítélt gyermekeknek a teljeskorú elítéltektől való elkülönítése mellett javító intézetekben való elhelyezéssel azt a magasabb feladatot tűzte ki, hogy ily intézetekben gondos, szeretetteljes nevelés mellett a züllésnek indult vagy züllött gyermek — mint javult — adassék vissza hasznos tagjaként a társadalomnak.

Jelen soraimban azonban sem a törvényhozási rendelkezések, sem a társadalmi intézkedésekkel foglalkozni nem óhajtok; ellenben kutatni fogom az okokat, melyek a fiatalok bűnözését előidéznek vagy előmozditják. Ma már ott vagyunk, hogy komolyan feltebetjük a kérdést, vannak-e igazi gyermekek, a kik tehát zsenge korukban még az ártatlanság és gyermeki egyszerűség ölen pihennek.

Hogy egyenesen a tárgyra térjek át, röviden elősorolom előbb ezeket a tényezőket s azután fogok majd a részletezésre kiterjeszkedni. Megjegyzem, hogy a tényezőket illetőleg különösen hazai viszonyainkra voltam tekintettel. Ezek: a) átöröklés; b) a családi élet züllése; c) a vallási és erkölcsi élet eltompulása; d) a kivándorlás; e) az alkobolizmus; f) az oktatás és nevelés hiányos volta; g) a rossz egészségi viszonyok s a nyomor; végül h) az élvezetek túlhajhászása. A mi az átöröklést, az alkobolizmust és az élvezetek

Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról sem képes olcsó linum és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerteljesítője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedő, gordonka, zimbabom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszert, húr, stb. mint **Rományné** legújabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Különkönyveit díjtalanul. Kísítel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön külön árjegyzék korendő.

tájbajbászását illeti, itt — sajnos — kiindulópontul a szülöket kell venni s a baj okát terhükre kell felrövi; a kivándorlás, a rossz egészségi viszonyok s a nyomor mostoha gazdasági viszonyaink abnormis eredménye; a családi, a vallási és erkölcsi élet zülése a „felvilágosultság” fattyuhajtása; az oktatás és nevelés hiányos volta pedig állami életünk elmaradottságát igazolja.

Nem állítom azt, hogy a bünözési eseteknél a felsorolt tényezők mindannyija egyenlő mértékben szerepel, meg hogy másod- és talán harmadrendű tényezőknek helyet nem lehet adni, de meggyőződés, hogy a legfontosabb tényezők, melyek a gyermekeknel — hogy így fejezzem ki magamat — a bünöselekményeket kitermelik, azok, a melyeket itt elősoroltam.

a) Az átöröklés vagy rövidebben: öröklés tulajdonképen nem más, mint az elődök testi és szellemi tulajdonságainak az utódokban való újbóli megjelenése. Ezt fel lehet találni az állat- és a növényvilágban is. Különösen fontos szerepe van az öröklésnek az embervilágban. Bizonyos tulajdonságok egyes esetekben a közvetlen leszármazottakban, maskor már ezek utódaiban találhatók meg, szóval számos nemzedék után lépnek fel ismét Leggyakrabban öröklődnek a szervi bajok, de a lelki tulajdonságok öröklése is elég gyakori. Ebből pedig az következik, hogy a gyermek szülei természet és természetének jó és rossz csiráit magában rejtgeti s mindkettő pusztán a kedvező körülményekre vár, hogy kifejlődhessék.

A mi tehát az öröklést illeti, feltétlenül felállítbátjuk igazságképen, hogy a gyermek tetteiért a felelősség első sorban a szülöket terheli, már csak azért is, mert hiszen nekik áll módjukban gyermekeik cselekedetét, tetteit — a csecsemőkortól kezdve — megfigyelni, s ha rossz hajlamok mutatkoznának a gyermekben, ezen hajlamok kiirtásában, kifejlődésük megakadályozásában kizárólag hatékonyan befolyjni.

Orvosok állítják, hogy öröklés útján a bünözésre hajlamosított gyermekek szülei alkoholizmusban, kicsepangásból eredő — főként — nemi vagy elmebetegségben szenvedőknek találtattak; viszont észleltetett, hogy például a szülök nemi betegsége (syphilis) a gyermekben mint bünözés, viszont a szülök hünre való különös hajlása a gyermekben mint elmebetegség jelentkezett.

Élvezeteket hajbászó, rendellenes életet élő szülök által nemzett gyermek benne születik a fertőben s méltán tehetjük fel a komoly kérdést, ha a szülök zülöttek, mi lesz a gyermekből?

A kérdésre a feleletet megadni hosszadalmas dolog lenne, de nem is tartozik tárgyam keretébe, elegendő, ha az átöröklésről tárgyilagosan megemlékeztem. Ennek az átöröklésnek van egy változata, melyet a tudomá-

nyos világban elfajulásnak (degeneratio) hívják s a mely a bünügyi eseteknél olyan tekintélyes szerepet játszik, hogy átlagosan számítva száz eset közül — a fiatalokruak hünözési eseteinél — hetvenötben biztosan feltalálható.

Az elfajulást ismerjük a növényvilágból is; tanítottak arra valamennyiünket, hogy a mely mag rossz földbe vettetik, silány hajtást eredményez, ha pedig kellően nem gondoztatik, ápoltatik, elsenyved, elszárad idő előtt Ilyen esetekre az emberek életében is akadunk lépten-nyomon. Nemcsak egyesek, de családok, népfajoknál tapasztaltatott elfajulás, elkorcsosulás. Ezt a tapasztalat s a tudomány is beigazolta.

A mint a szülök nyiltlelkűsége, jellemessége, valláosság, törvénytisztelete stb. átszáll a gyermekekre, épen úgy öröklődik a buta, hazug, erkölestelen életre, iszákosságra, törvénytértekre stb. való hajlam is. Ott, a hol a nemzöket, tehát a szülöket, a kiesapongó élet, az élvezetek rendetlen hajbászása, az alkohol stb. testileg erőtlenné, kimerültekké, lelkileg zülöttekké teszi, ott a nemzetek (gyermekek) életrealóság, testi és lelki előnyökben rendszerint megfogyatkozva jönnek a világra s így nem képesek szembeszállani a bacillusok legiójával, a betegségek és bajok özönével, a melyek a föld szánandó emberét minden oldalról körülveszik, ostromolják és legyözni törekednek. Az elfajulás — mint az előbbi sorokból kivehető — nem vezet minden esetben a bünbe, „gondos nevelés, szeretettel teljes levegő, az értelem művelése, a kedély harmonoiája, a szülök oltalmazó keze stb. néha ellensúlyozhatják a mult bünöknek szomorú következményeit.” (Dr. Csizmadia Alajos). De ha ez hiányzik, ott már beáll fiatal, zaenge korban a baj, melynek csak a törvényhozás s a társadalom vágthatja útját.

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

A féltékenység áldozata.

Irta: Máthé Miklós törzsnormester.

Özveg L.-né kunhegyesi lakos semmiképen nem tudta mire vélni, hogy leánya: özv. P. S.-né már harmadnap óta nem látogatta meg. Pedig egyébkor talán egy nap se mulhatott el, hogy baza ne nézett volna. De rá is ért, mert gyereke nem volt, elhalt férje után pedig annyi vagyon maradt rá, hogy abból tisztességesen megélhetett, ha kevésbbé törődött is a dologgal. Élte is vigan az életet. S mint könnyüvérü asszonynak, udvarlói is akadtak, akik segítették azt még vigabbá és élvezetesebbé tenni.

Utóbbi időben azonban meggondolta a dolgot s miután eléggé szemrevaló kéréje akadt, elhatározta, hogy férjhez megy és főköttövel caeréli fel az özvegyi fátyolt.

A legjobb órák,

legazolidabb ékszerek, egyszerűtől a legdrágábbig, ugy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

művésznél Szegeden.
Javítások 5 évi jótállás mellett.
Árjegyzék ingyen!

A vasútvonal az alagútból kijövet.

A vasútvonal a Balaton mentén.

Az új balatoni vasút.

Éppen ez iránt érdeklődött az anyja is, hogy meny-nyire is lehet már leánya a völgegyével. S miután a leánya napok óta nem jött hozzá, 1908. évi szeptember hó 3-án délelőtt elment annak bázáboz, hogy megkérdezi a bázasságtörvényre vonatkozó megállapodásukra nézve.

Leánya lakását zárva találván, miután ismételt zörgetésre választ nem kapott, a szomszédoknál érdeklődött annak bollaite iránt. De azok se tudtak róla, mert — mint mondták — már pár nap óta nem látták. Sőt előtök is feltűnt, hogy pár nap óta a baromfiak egész serege a ház előtt kárál, lármázik, de még nem vették észre, hogy megetette volna, pedig azelőtt naponta kétszer is látták a baromfiak etetésénél.

Az anya előtt gyanusnak tűnt fel a dolog, annál is inkább, mert leánya sohase tett semmit, míg őt meg nem kérdezte, és sehoval sem ment anélkül, hogy neki tudtára ne adta volna. Átbitva tehát a szomszédoktól E. P. lakatosmestert és felnyitatta a lakást.

Rémes látvány tárult eléjük, a mint beléptek. Özv. P. S.-né ott feküdt a szoba közepén a földön, egy szál ingben, vérbefagyva, holtan. Haja lebomolva, vértől ázottan hevert mellette. A mellén és fején balfelől lövéstől eredő sérülések látszottak s mellette a földön egy forgópisztoly hevert. A hullán már látszottak a szederjeskék hullafoltok, jeléül annak, hogy a balál régebben beállhatott.

Rövid ideig való széttekintés után távoztak a szobából. S a mint a konyhaajtón kilépni akartak, akkor vették észre, hogy a konyhaajtó kulcsa a küszöbön belől a földön fekszik. Nem is keresték, miként került oda, egyszerűen ott hagyták s a lakatosmester azzal a vassal zárta be az ajtót, amelylyel kinyitotta.

Az anya egyenesen a községbázáboz sietett és bejelentette a rémes esetet. A községi jegyző, egy esküdt és a községi orvos azonnal a helyszínére siettek s vizsgálat alá vevén a hullát, az orvos véleményébe képest megállapították, hogy a nő legalább is két nappal előbb halt meg, s hogy halálát lövések általi sérülések okozták. Megvizsgálták a forgópisztolyt is, melyből három lövedék hiányzott, bár a hullán csak két lösebet találtak. Egyet a mellén, egyet pedig a fej baloldali részén a vakszem táján.

Miután az anya és a lakatosmester az ajtót zárva találták, a lakásból pedig mi se hiányzott, sőt az elhalt ruházata is azonmód volt az ágy előtti széken miként az valamelyik estén való lefekvéskor oda letette és az ágyról is látzott, hogy feküdt benne valaki, de leginkább abból ítélve, hogy a forgópisztolyt a hullá mellett találták s abban még három élesztőny is benne volt: határozottan öngyilkosságra következtettek, bár az anya szerint leányának erre semmi oka sem lehetett.

Ebben az értelemben tette meg jelentését az előljáró-

ság, távbeszélőn a szolnoki kir. ügyészségnek s egyidejűleg engedélyt kért a hullá eltemetésére is. A helybeli csendőrséget azonban az esetről — tekintettel a szerintük fennforgó öngyilkosságra — nem is értesítették. A kir. ügyészség az említett jelentésre a temetési engedélyt meg is adta, mire az előljáróság felbatalmazta az anyát, hogy a temetés iránt saját belátása szerint intézkedjék.

Eközben azonban bire futott az esetnek az egész községben. Így értesült arról Fajt Jakab járásörmester, kunhegyesi őrsparancsnok is, az elhalt egyik szomszédjától: B. J. kunhegyesi lakostól, aki azt is elmondta, hogy az előljáróság öngyilkosságot állapított meg s így a hullát a következő napon el is temetik.

Fajt Jakab járásörmester ismerve az özvegy előéletét, semmiképen nem hibette el, hogy az öngyilkossá lett volna. Elment tehát csak úgy oldalfegyveresen az említett lakásba és érdeklődni kezdett az eset és annak miként történt felfedezése iránt.

A hullá már ekkor némileg meg volt tisztítva a vértől s így a sérülések jobban kivehetők voltak. A hullát vizsgálgatva feltűnt a járásörmesternek, hogy a fej baloldalon volt a lövés, bolott az anya a bozzá intézett kérdésre azt állította, hogy leánya nem volt balkezes. Az is feltűnt a járásörmester előtt, hogy a fejsérülés sokkal nagyobb volt, mint a mellen ugyancsak a forgópisztollyal okozott sérülés. Az előbbi szinte úgy látszott, mintha egy és ugyanazon helyre két lövés tétetett volna. De leginkább feltűnő volt a járásörmester előtt, hogy a konyhaajtókulcsot az ajtón belől a földön találták meg.

Miután pedig semmiképen nem tehető fel egy jobbkezes egyénről, hogy öngyilkosság esetében balfelől löjje a fejébe, az pedig még kevésbé, hogy a fej egy és ugyanazon részére kétszer is képes lehessen löni akkor, midőn már az első lövés is jól talált; miután továbbá a konyhaajtó kulcsát is nem a zárban, és nem is a zárral egy irányban a földön, hanem az ajtó közepével egy irányban találták meg, ami arra mutatott, hogy nem az öngyilkosnak állított nő tette oda: a járásörmester úgy találta, hogy ebben az esetben semmiképen nem foroghat fenn öngyilkosság, hanem minden esetre gyilkosság történt.

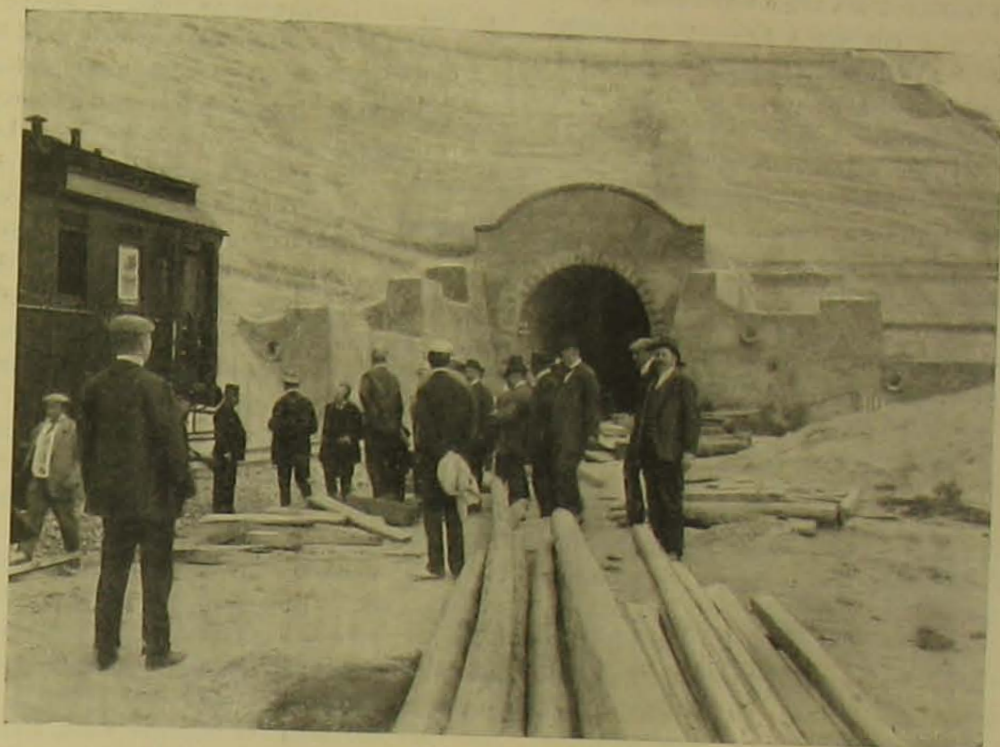
A falusi régi épületeknél majdnem mindenütt tapasztalható, hogy a küszöb középrészének úgy a külső mint a belső szélei annyira kopottak, hogy a becsukott ajtó és a küszöb közt, ez utóbbi kopottságához képest kisebb-nagyobb bézag van, ez itt is fennforgott; és mivel a kulcsot épen eme hézag mellett találták meg, nyilvánvaló lett Fajt járásörmester előtt, hogy az másképen nem juthatott oda, csak úgy, hogy az ajtó kívülről való bezárása után kívülről valaki oda bedugta. Ellenkező esetben vagy a zárban kellett lennie vagy ha onnan bármiként is kiesett volna, csak a zár alá az ajtó szélebe esett volna. Meg is próbálta a járásörmester az

Ha fáj a feje

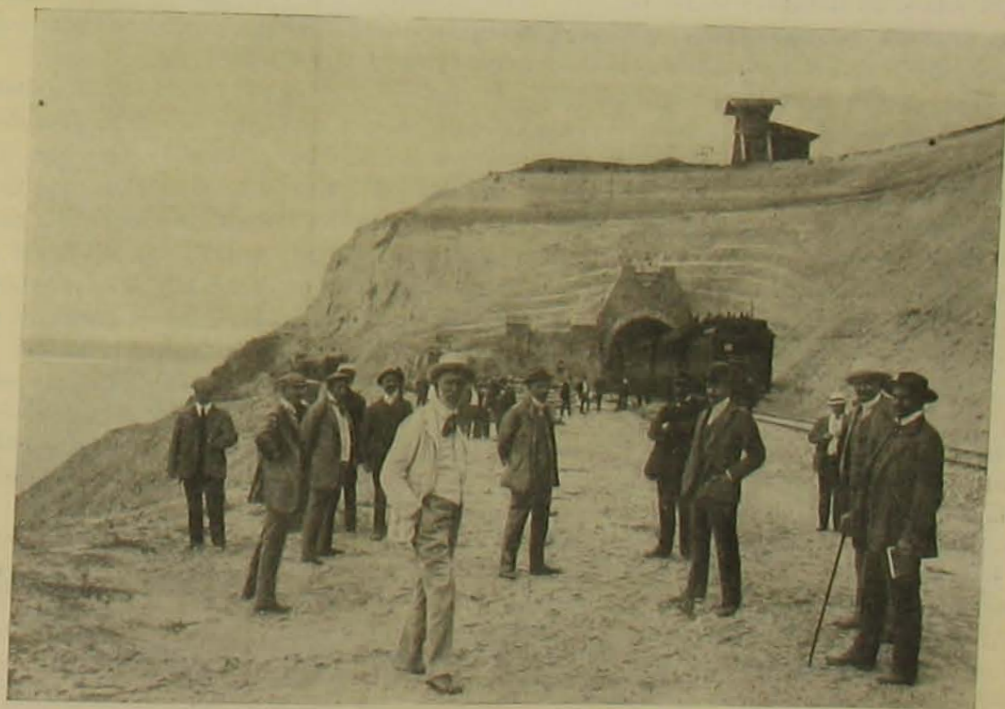
ne tétovázzék, hanem használjon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migráint és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Káspeszen. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postal szállítás.

Az akaratnyi alagút a Balaton felől.

Az akaratnyi alagút észak felől.

Az új balatoni vasút.

ott voltak előtt a kulcsot az ajtó alatt bedugni és az sikerült is éppen úgy, a mint azt ő elgondolta.

Fajt járásörmester mindezeket fontolóra véve teljesen tisztázottnak látta a gyilkosság fennforgását és, hogy a kulcsot a gyilkosság elkövetése után a tettes dugta be az ajtó alatt; a forgópisztolyt pedig csakis a nyomozás tervura vezetése céljából hagyhatta a helyszínen. Nem is habozott soká, hanem eme észleleteit távbeszélőn a szolnoki kir. ügyészségnek bejelentette s egyidejűleg vizagáló bizottság kiszállását és a temetési engedély felfüggesztését kérte. A kir. ügyész intézkedett is, hogy a törvényszéki vizaglóbiró és orvos a legközelebbi vónattal Kunbegyésre utazzanak s erről valamint a temetési engedély felfüggesztéséről az előjáróságot és az őraparancsnokságot távbeszélőn értesítette.

Fajt Jakab járásörmester be sem várta a törvényszéki bizottság megérkezését, hanem Téglási Elek csendőr cz. őrsvezetővel az állítólagos tettes kézrekerítése céljából bevezette a nyomozást. És mivel ennek során megtudta, hogy az áldozat özvegyeségi ideje alatt több férfit is fogadott magánál, újabban pedig férjhez menni szándékozott, bizonyosra vette, hogy a gyilkos az elhagyott udvarlók valamelyike lehet csak. Tehát ezek után puhaltott tovább.

Mikor pedig megtudta, hogy a megejtett honczolás teljesen igazolta az általa felvett alapos gyanút, hogy t. i. csakugyan gyilkosság történt, a már kipuhaltot legényeket egymásután idéztette fel a községbázához és kérdezte ki őket.

Ezek egymásután tisztázták magokat a súlyos vád alól és bmondásaikból kiderült, hogy ők csak úgy alkalomadtán voltak az özvegnél, hosszabb ideig való szerelmi viszonyt azonban csak Komlósi Sándor, 19 éves legény folytatott vele. Azt is beidezte a járásörmester és kikérdezte. A kérdésekre — bár zavartan és nyugtalanul felelgetve — beismerete, hogy viszonya volt a nővel hosszabb ideig, de a gyilkosságot tagadta, és azt is, hogy forgópisztolya lett volna.

A zavart viselkedésű legényt őrizet alá vette a járásörmester és az iránt kezdett puhatólózni, hogy volt-e a legénynek forgópisztolya. Hosszabb puhatólés mellett megtudta, hogy nevezett szeptember elsején, tehát a gyilkossági eset felfedezése előtt két nappal, Sz. S. kunbegyési lakostól egy batlövetű forgópisztolyt, majd az ezzel kapott fegyvertartási engedély felmutatása mellett ugyanaznap egyik kereskedőtől hat darab élestöltényt vett. Előbbi a felmutatott forgópisztolyban felismerte azt, a melyet töle Komlósi megvett.

Komlósi, ezeknek előbetárása után, beismerete, hogy a forgópisztoly csakugyan az övé s hogy része van a gyilkosságban, de csak annyiban, hogy mivel két évi szerelmi viszony után belátták, hogy az ő szülei ellenzése miatt egymáséi nem lehetnek, közös elbatározással

abban állapotdta meg, hogy öngyilkosok lesznek. Ezért vette a forgópisztolyt és töltényeket is. Szeptember 1-én este 6—7 órakor el is ment a nőhöz és éji 12 óráig való szerelmeskedés után, először a nő lötte mellbe magát. De mivel a lövés nem okozott azonnal halálos sérülést, őt kérte, hogy mielőtt meglöné magát, őt löjje agyon, ne hagyja szenvedni sokáig, mire a fejre intézett egy lövéssel az asszonyt agyonlötötte. Majd maga ellen fordította a fegyvert, de mert többszöri csettentgetés után sem sült el, megiszonyodva a vérében fetrengve haldokló asszonytól, ledobta a pisztolyt, a lámpát ellötötte, s maga után becsukva az ajtót, a kulcsot az ajtó alatti bézagon bedugta s hazament. A harmadik lövésről azonban mit se akart tudni, pedig már akkor a bonczolás során megállapított, hogy a fejet két, majdnem egy és ugyanazon helyre intézett lövés érte.

Miután azonban P. M. a meggyilkolt nő völegénye valótlannak mondta, hogy jegyesének öngyilkossági szándéka lett volna, sőt ellenkezőleg élni vágyott és egyre szorgalma ta az esküvő mielőbbi megtartását s naprónapra kelenygyje elkészítésével foglalkozott s miután a völegény eme előadását az áldozat anyja és a szomezédek is megerősítették azzal, hogy előttök többször emlegette, hogy igen boldog és alig várja az esküvő napját: Fajt járásörmester kétségbe vonta Komlósi bmondásának valódiságát és újból kikérdezés alá véve, elébe tártta ez utóbb megállapított körülményeket.

Erre aztán beismerete a legény, hogy csakugyan ő lötte agyon az asszonyt előre megfontolt szándékkal féltékenységből, mivel semmiképen nem tudta lebeszélni a férjhezmenéről. S ezt a beismerését nem vonta vissza a törvényszéki tárgyaláson sem.

Nyolcz évi feyházal bünbödött, a féltékenységen uralkodni nem tudó legény eme súlyos bünéért.

Amint látjuk, jelen esetben az alaposan és gondos körütekintéssel megejtett helyszíni szemle és a kiterjedt személyismeret mellett, az erőt és időt nem kimélő, vaakövetkezetességgel keresztül vezetett ügyes nyomozás juttatta eredményhez Fajt Jakab járásörmestert, aki eme 48 óráig tartó nyomozásnál igen ügyesen és nagy leleményességgel használta fel hosszú csendőri szolgálata alatt szerzett tapasztalatait és egy szép eredménnyel gazdagította számos és változatos eredményeinek amugy is igen szép sorozatát. A kerületi parancsnokság mindezeket méltányolva, dicsérő okiratban fejezte ki teljes elismerését Fajt Jakab járásörmesternek.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

A modern. hirlap.

A modern ujság elkészítése oly óriási költségekkel jár, hogy a kiadók valósággal ráfizetnének minden előfizetőre, ba a hirdetések az egyensúlyt helyre nem billentenék.

Brucker Győző Nándor és Társa
órász, ékszerész.

GYŐR 33. SZ.

A m. kir. csendőrségnek ingyen és bérmentve küldöm 500 képpel ellátott árjegyzékemet. Kedvező feltételek. — Feltétlen tisztességes kis elgálás. — Csendőrségi megbízható órák 5 évi jótállással.

Az almádi állomás.

Kilátás az almádi Óreg-hegyről az alsó-veeszprémi vonalon.

Az új balatoni vasút.

Elsősorban a riport és főképp a távirati hírszolgálat drágítja meg az ujságcsinálást. El lehet mondani, hogy némely világlap magántáviratai nem érik meg tizedrészét annak, a mibe kerülnek, eltekintve attól, hogy a telegráf- vagy telefon-közvetítés műszaki nehézségei folytán gyakran teljesen értéktelenné válnak, mert nem jutnak el időjében rendeltetési helyükre. Mily szerencsétlenek pl. sokszor a képviselő urak, ha beszédeiket helytelenül közlik. Hányszor kénytelen a lelkiismeretes szerkesztő megállapítani, hogy valamely külföldi államférfi egészen mást mondott, mint a mit a telegram állít és hányszor érzi kötelességének, hogy legalább kiegészítse az első jelentést.

Az ilyen kiegészítés, esetleg kijavítás az ujság megszabott terjedelménél fogva csak ritkán történhetik meg, a mi azután a politikai publicisztika rovására megy és ebben csak az a vigasztaló, hogy egy tegnapielőtti lap a legelfelejtettebb valami a világon.

Még rosszabb azonban, — írja egy előkelő német publicista: Dick Herman dr. — hogy az ujságok az idegen verseny és a lázas gyorsaság befolyása alatt már a próféták közé kezdenek beállani. Be sem várják többé az eseményeket, egy némileg jól értesült ujságnak előre kell tudnia azokat. Mily nagy az öröm azután, ha az ily jóvendülés beválik és ha nem, mily szép föladat egy éleseszű ujságíró számára, bebizonyítani, hogy mégis igaza volt és hogy talán éppen a jól kiszámított hamis jelentés volt batással az eseményekre. A legrosszabb esetben pedig számítanak az olvasó rövid emlékeztetelségére, a ki ma nem tudja már, mit olvasott tegnap, úgy hogy azt is le szabad írni: „A mint már előre valószínűnek jelezte, pedig egyenesen az ellenkezője történt meg. A régi jó alapelv, hogy a politikai publicisztának többet kell tudnia, mint a mennyit leír, a modern ujságírás körül észlelt versenyben ócskavassá lett; most mindenki többet akar írni, mint a mennyit tud és skrupulus nélkül lenyomtatnak pár szenzációs hangzó táviratot, bár rendszeren kiderül, hogy azok a táviratok vagy ujdonságok a műhelyben készültek. A közönségnek ujdonság kell, különösen pikáns ujdonság és ha nincs, bárt gyártják a szerkesztőségben, vagy beszerznek olyan emberektől, a kiknek megbízhatósága felől maga a szerkesztő sincs tisztában, vagy nagyon is tisztában van. De éppen ezzel elrontják a közönséget és belénevelik a szenzációéhséget.

Dick dr. keményen nekimegy a német ujságoknak, a melyek rideg üzleti szempontból megfelelnek tulajdonképpen bivatásukról. Így például a Hau-pörben sok lap nem elégedett meg a pör szenzációs fordulataival, hanem jóvendőmondásra adta magát, mignem egy meggyanúsított nő védekezése illő mederbe szorította az ujságírói toll turbulgalmát. Majd rámutatott arra, mily képtelen dolgokat lehetett olvasni egyes lapokban a hollandi trónörökös születésekor és a török forradalom idején. Ki nem undorodott meg attól a sok távirattól, a mely heteken át megfeküdte azokat a lapokat a hollandi királynő állapotáról. Szinte sajnálkozni kellett azon az asszonyon, a ki azokban a súlyos napokban az anyarósság céljára vonszoltak.

Konstantinápoly volt a tisztelt levelező urak nemcsak versenyzésének színtere. A Berliner Tageblatt szerencsésen megállapította, hogy a trónjától megfosztott szul-

tán e lap hasábjából meríté utolsó szellemi táplálékát. De a Lokalanzeiger nem engedte magát lefőzni és levelezője kéthasábos telegramban jelentette haza, hogy ő volt az első és egyetlen az európaiak közt, a kit az új szultán fogadott, biztosítván őt arról, hogy szereti az egész világot, de mindenkifölött Németországot. Erre meg Londonból jött a távirat, hosszú, drága távirat, a melyben egy angol levelező azt írja lapjának, hogy ő volt az első és egyetlen európai, a kit a szultán maga elé engedett, biztosítván őt arról, hogy az új padisah szereti az egész világot, de mindenkifölött Angliát. Bizonyára egy párisi ujságíró is az első egyetlen volt, a kit természetesen Franciaország iránt érzett határtalan szeretetéről biztosított a szultán. De a java most jön. A Berliner Tageblatt levelezője megkérte amugy is lázas tevékenységét és elérte szerencsésen azt a jelentést, — hogy az új szultán még egyáltalán nem eresztett európai embert legmagasabb színe elé. Údv az olvasóközönségnek, a mely soba nem csökkenő mohóságga mindig a legújabbat és csak a legújabbat nyeli le.

KÉPEINKHEZ.

Az új balatoni vasut.

Régi vágya teljesült a napokban a Balaton-felsővidéki lakosságnak. Megnyilt, jobban mondva átadatott a forgalomnak az új balatoni vasut, a mely három vármegyére: Fehér, Veszprém és Zala vármegyék, de különösen a Balaton-felsővidéki lakosság érdekeit szolgálja s különösen ez utóbbjelzett vidék éppen ettől reméli fellendülését. A Balaton más vidékein már régebben és majdnem mindenütt volt már vasuti közlekedés, csak éppen ezen a részén nem volt, képzelhető tehát, hogy a 25 évi várakozás után — mert ezelőtt 26 évvel volt a tájék vasutépítés céljából már felmérve — mily hálával és örömmel fogadta a vasutmentén levő községek lakossága a vasutépítés megkezdését s mily szívélyes fogadtatásban részesítette most a Kossuth Ferencz kereskedelemügyi magy. kir. minister képviselőjében a vasut megnyitása céljából megjelent Sztérynyi József államtitkárt, a ki folyó hó 8-án diszes kísérettel tette meg az első utat e vasutvonalon s ezzel egyidejűleg át is adta azt a közforgalomnak.

Szabadbattyántól kezdve valóságos diadalmenet volt e vonat utja. Minden állomás izlésesen fel volt díszítve virágokkal, zászlókkal és mindenütt diszes népcsoport, bandaszóval és harsány éljenzéssel fogadta s üdvözölte a megnyitáson résztvett illusztris vendégeket. S bizony, ha a minden állomáson kínálkozó szívélyes és marasztaló magyaros vendégszeretetet elfogadta volna az államtitkár és kísérete, napokig tartott volna e vasut megnyitása, amely így is csak a késő éjjeli órákban ért véget.

A jelen számunkban közölt képek a vasutvonal mentén elterülő gyönyörű vidék egyes részeit mutatják.

HIREK.

Egy csendőr meglövetése. Görbe Sándor zsebelyi örsbeli csendőr, július 10-én este 1/210 órákor, az örs kapujának becsukása alkalmával, a mint annak be-

Lábizzadás
Kézizzadás
Hónaljizzadás

egy óra alatt megszűnik a Molnár féle

Sudorán

:: használata által. ::

Ez egy amerikai recept szerint készült leghibosabb izzadás elleni szer. Hatása nem abban nyilvánul, hogy — mint az eddig ismeretes izzadás elleni szereknél, — a porokat eldugítja vagy őszehűzza; hanem az epidermisen át beszívódik, — az okot gyógyítja meg, hogy az okozat magától elmaradjon. — Ára 1 K 20 f., 1 K 30 f. előre való beküldésénél portómentesen szállítom. OLARETÁN tyukosmirtó 1 K. Injectio hamamelis (nemibaj ellen) 1 K 20 f. — Kapható a készítőnél: Molnár János gyógyszer Szombathely, valam. Bpsten Török J. és Nádor gyógytárakban.

csukása előtt az utcára kinézett, a kapuban lesben álló ifj. Lajkicza Dániel zsebelyi lakos, a volt községi bíró fia által forgópisztolyból meglövetve, balkeze fején súlyosan megsebesítették. A tettes a lövés után elmenekült. A nyomozás eddigi adatai szerint a lövés az az nap Zsebelyen szemléltartó Gál Lajos járásörmesternek volt szánva, ki a tettes atyját, idősb Lajkicza Dánielt öt évi bíraskodás után, az ellene felmerült több rendbeli orgazdaság és más bűncselekmények között egy gyilkosság alapos gyanuja miatt eszközölt feljelentése folytán a bírói állástól elmozdította, illetve a tisztújító választás alkalmával a bírói állásra leendő jelölését a főszolgabíróval mellőztette, a mit id. Lajkicza annyira fájlalt, hogy a bíróválasztást, a melyen Góga Illés ny. örsvezető lett a község bírja, a megyei batóságnál megfelebbezte s miután az eredményre nem vezetett, a bírónak felfüggesztetésére törekedett, a mit sikerült is kieszközölni. Ezen feltevést megerősíti azon körülmény is, hogy Görbe Sándor csendör meglövetése után ugyanazon éjjel a jelenleg felfüggesztett Góga Illés bíró ablakán is, ugyancsak forgópisztolyból, belöttek. A nyomozást Gál Lajos járásörmester, csákovai járásparancsnok ötödmagával erélyesen vezeti.

Megtámadott járőr. Marosi Kálmán cs. örsvezető és Németh László csendörből álló nagysallói örsbeli járőrt július 11-én reggel 8 órakor Kissallón Virág Julianna és Virág Berta kissallói lakosok megtámadták és kövekkel megdobálták, miközben Marosi cs. örsvezető jobbába fején megsebesítették. Marosi cs. örsvezető a támadók ellen egy eredménytelen lövést intézett, mire azok a támadással felbgytak. Járőr a támadókat elfogta.

500 korona jutalmat kap, a ki az ó-becsei ékszerüzletből elrabolt aranytárgyak nyomára vezet.

KÜLÖNFÉLÉK.

Hány szót szól az ember naponként? Nemrég foglalkozott e kérdéssel egy francia lap és a következő eredményre jutott: Egy ember átlag három óráig beszél naponként, miközben 100 szót beszél percenként. De ez állítás még ad tiszta fogalmat az ember beszédességéről. Még azt akarjuk mondani, hogy egy ember egy másik tudós számítása szerint egy órában hangos szóval 15 nagyrét oldalt olvashat, vagyis 52 kötetet 600 oldalal olvashat évente. Ez persze sem süketnémákra, sem üggyvédekre, sem nőkre nem talál.

A kameruniak és a többnejűség. A kameruni néger beszülötteknél a többnejűség szokása divatozik és ők ezt teljesen rendjén valonak tartják. A hittérítőket csak azért nem szeretik, mert ezt az ősi szokásukat ellenzik és arra akarják őket rávenni, hogy csak egy feleséget tartsanak. Vannak a négerek közt igen sokan, a kik szívesen fogadják a hittérítők tanításait, de az egynejűséget kinevelik és a fehéreket éppen emiatt nagyon sajnálják. Mostanában vonult be Kamerunba az új kormányzó a feleségével, a kinek kíséretében még egy társalkodónő és egy szakácsné is odaérkezett. Nagy lett erre a jó kameruni fekete emberek öröme, mert ők azt hitték, hogy mind a bárom nő az új kormányzónak a felesége. Ezért ujjongva ujságotlák egymásnak: Az új kormányzó, az mir aztán okos ember, mert bárom felesége van! És ez meggyőződésévé vált vala-

menyi derék fekete honpolgárnak. Idővel azonban nem vált fordulat állott be. A kormányzó feleségének társalkodónője nőül ment egy hivatalnokhoz, a szakácsnét pedig nőül vette valaki. A derék beszülöttek nagyon megbotránkoztak ezen a tényen s fejüket rázva mondogatták: — Ez már mégsem járja, nekünk megtiltják, hogy feleségeinket eladjuk és a kormányzó alig van itt pár hete és már is két feleségen adott túl. De aztán könnyen megvigasztalódtak mondván: Valószínűleg a hittérítők mondták neki, hogy egy asszonynál többet nem szabad tartania.

Érdekes muzeum. A párisi városház helyiségeiben rendkívül érdekes muzeum van, melyről nem sok párisi tud s melyet nagyon kevesen látogatnak. Ez a muzeum a csempészeszközök muzeuma, melynek termekben gondosan elhelyezve, a legellentéesebb tárgyakat lehet látni. Hordók mellett finom bormunka, mesterséges virágokrétaik között különösen formált kaucuk-tömlők bevernek. Öreg óra, díszműtárgy, divatos és divatját mult ruhedarab, ékszer és kézimunka van itt összevisszaságban fölbalmazva. A legnagyobb ravasz-sággal vannak ezek a dolgok megszerkesztve, hogy annál biztosabban megfeleljenek céljuknak. Egy bál papiros hever az egyik terem sarkában, senki sem venné észre, hogy a papirostömb belseje üres. Ebben az öregben évek hosszú során át a legfinomabb alkoholt csempészték át a batáron, míg egyszer a véletlen a batár-örököt rávezette a csalásra. A papiros mellett kaucuk-öv hever, a mely egykor egy csempész derekát díszítette. Ebbe az övbe sok végy finom csipke volt beletömve. Hamis csipőt is lehet itt látni, a mely tele volt finom hollandi likörrel. Ezt a csipőt felkötötték és a csempész, a ki jól megbizott ember formáját mutatta, gyantlanul vitte át át a batáron. A falakon szép egymásutánban lógnak löszerszámok, a melyek belül szintén üresek; finom dohányt meg szeszt szállítottak benne. Melegítő üveg csing a szerszámok alatt; a mikor az omnibusz Charentonból megjött, sokszor látható volt egy öreg anyóka, a ki a téli hidegben dideregve szorongatta magához a melegítő üvegjét. Egyszer véletlenül megbotlott az anyóka, az üvegje elgurult és a fináncz, a mikor udvariasan segített az öreg asszonynak s föl-szedte a melegítő üvegjét, érezte, hogy az üveg bideg s erős parfüm-szaga van. A muzeum ékessége egy gyönyörűen formált rózsakoszorú. Egy napon halottas kocsi jött Levallois-Perret felől a montmartrei temetőbe. A koporsón, mint a gyászoló család utolsó ajándéka pibent a rózsakoszorú. Ez a rózsakoszorú aztán minden Levallois-Perret felől jövő halottas kocsin ott volt, mint a visszamaradt utolsó üdvözlése, míg végre az egyik örök feltűnt ez az örökös rózsaillesztos kegyelet s nem épen kimeletes kézzel belemarkolt a rózsák közé. Ekkor kitudódott, hogy a megboldogult utolsó útjára nem csak rózsákkal, hanem a legfinomabb konyakkal kísérték. A virágokat kaucukgummi tartotta össze a mely a feszülésig meg volt töltve szeszszel. A halottas kocsit aztán alkalmas helyen megállították és a szeszt kiöntötték a tömlőből.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség névtelen levelekre nem válaszol, kérés-iratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes

Merkur kerékpárok

Osendorségi alkalmazottak kerékpárból 20 kor., alkatrészekből és gummikból 20% árengedm. részesülnek. Árjegyzéket ingyen és bérmentve küld

DÉRY EDE

kerékpár és varrógép nagyraktár

SZEGED.

legfinomabb gyártmány, gyönyörű kiállítás, rendkívül olcsó árak teljes jótállás mellett. Csekély havi részletfizetésre. — Gummik, alkatrészek rendkívül olcsó áron. —

oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek. Szolgálati kapcsolatos kérdésekre csak az esetben válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelentőségű szolgálati ügyet érint, akkor is a felvetett és a tárgy lényegének megfelelően szűvegezett kérdés előrebocsátásával, hogy az adott válasz mindenki által megérthető legyen s így a felesleges kérdézőközlőknek eleje vételessék. Épp ily módon adjuk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

Soknak. Mindgyakrabban előfordul, hogy olvasóink bélyeggel ellátott válaszborítékot csatolnak leveleikhez, külön levélbeli választ kérve. Felhívjuk ezek figyelmét arra, hogy a szerkesztőség levélbeli értesítést elvből nem ad s hogy jövőben a kért válasz ezen rovatunkban lesz megadva, a bélyeg pedig lapunk javára bevételzetetik.

B. A. J. I. Igénye van s ha az ügy tényleg úgy áll, a hogy leírta, meg is kapja. 2. Hivatalozolai, fegyéri, vámszedői stb. 3. Ha állami vagy törvényhatósági alkalmazást nyer s alapfizetése meghaladja a csendőrségnél utoljára élvezett zsoldját és szolgálati pótdíját, akkor nyugdíja beszünttetetik, ellen esetben az csak le lesz szállítva, illetőleg érintetlenül marad. Nem állami alkalmazásoknál az illető fizetésére való tekintet nélkül nyugdíjának teljes élvezetében megmarad.

E. tudnivaló. 1. 1912. év szeptember 1-én. 2. Kérdés, hogy a vasuti szolgálat melyik ágát érti? 3. Kérheti.

H. F. őrmester. Toldy Lajos könyvkereskedésében. B. dapest II. k. főutca.

Sz. K. I. Olvassa el lapunk f. évi 13. számában 28. kor. és M. csendőr Rozsnyó. jelige alatt adott választ. 2. Igen.

K. T. cz. őrsz. Kápolna. Jogtalanul lett Öntől bezedve a 20 fillér portó; a boríték csatolása mellett ezen összeg megértését kellett volna kérni, a posta visszafizette volna.

Nyugdíjja. Nem számíthat rá; nem is veszik fel. Ha számvetészi pályára akar lépni, az előbb lehetséges.

Vitaközös. Kérdés: Mit követ el azon egyén, a ki az úrvacsorára előkészített kenyeret és bort illetéktelenül elfogyasztja? Válasz: Szerintünk kihágás, ha csak a kenyér és bor nem oly értéket képvisel, melynél fogva ezen cselekmény vétségnek volna minősíthető. Az úrvacsora céljából előkészített kenyér és bor ugyanis még nem tekinthető vallás szertartásaihoz tartozó tárgynak, a mennyiben az csak abban a pillanatban lesz az, a mikor a lelkész megáldja. Különb az ily kérdés elbírálására a bíróság van hivatva.

909. Egy rablógyilkosság kiderítése című közleménye nem közölhető. Már a bevezetésből kitűnik, hogy az előjáróság és rendőrség felfedezte a tettes lányomait s majdnem minden bizonyítékot beszerezve, ugyazólván a kezébe adta a tettest a járőrnek s ez csak ezen a nyomon haladt tovább és az alaposan gyanúsított, a ki minden eljárásával, viselkedésével elárulta magát s a saját neje vallomásaival is terhelhetvén, ráderíthette a cselekmény elkövetését anélkül, hogy a nyomozás érdekességét szembeeszköben igazoló, különös szellemi vagy fizikai tevékenységet kellett volna kifejtjenie. Ahhoz pedig, hogy valamely nyomozási esetet lapunk érdekes nyomozások rovata alatt közölhessünk, nem csupán a bűncselekmény súlyossága, hanem első sorban annak bonyolultsága és a járőrnek az ismeretlen tettes kézrekerítése körül kifejtett leleményessége és tanulságos működése adja meg az alapot.

K. L. Véleményünk szerint nem, különben is szolgálati ügy.

J. J. Százados úr-nak.

M. J. cz. őrsz. Torzsa. Igen.

96. sz. és Ca. J. cz. őrsz. Négufalva. Lapunk horitéklapján birdetű czégnél.

K. S. csendőr Bóda. Birninesenek felsorolva az 1883. évi XX. III. tcz. 5. §-ában, mégis — véleményünk szerint — a mennyiben az illetők a törvényhatóságnál vannak alkalmazva, fegyverek adamentesek. Különb az ügyben a közigazgatási hatóság döntése volna kikérendő.

FEJTÖRÖK.

Képtalány.

Betűtalány.

Galamb Galamb Jó bor.

Verstálány.

Ha felnézel a kék égre
Igen gyakran látod,
Ha a holdat eltakarja
Azt hiszed barátod

Öt betűből első három
Az ég felé balad
Az utolsó két betűből
A nap küld le sokat.

Megfejtési határidő: 1909 július 26.

Mind a három talányt megfejtők között egy darab Erzsébet királyné Sanatoriu-sorsjegy lesz kioszolva.

Lapunk f. évi 27. sz.-ban közölt fejtörők helyes megfejtése:

Képtalány: «A szükségnek nincsen szabott törvénye».

Betűtalány: «Kánikula». — Szótalány: «Darányi Ignác».

Helyesen megfejtették: Dombi őrm., Kelemen csendőr Bácsalmás, Gergely Sándor jörm. Dás, Pál Sándor csendőr Fehérvárcaurgó, Huszár István csendőr Bánokszentgyörgy, Bíró Károly csendőr Salánk, Karácsony József őrmester Dás, Kiss Jeremiás csendőr Ujzásás, Sándor Sándor őrsz. Kistelek, Antalfi József jörm. Tét, Salomon Imre csendőr Sepsizsentszgyörgy, Elek Bálint csendőr Gyerek, Szecsédi Sándor őrsz. Bánokszentgyörgy, Támpa Imre őrsz. Prodeál, a gyantái őrsz. Gál Sámuel őrsz. Vác, Veress L. őrm. Kányád, Zolnai Márton őrsz. Herkulesfürdő.

A kioszolt Erzsébet királyné Sanatorium-sorsjegyet Kelemen Lajos csendőrnek Bácsalmásra elküldöttük.

Kérjen ingyen és bementve

képes árjegyzéket: cs. és kir. s'ah. sérvkötők, higienikus gummiárúk- és a betegápoláshoz szükséges eszközökről.

KELETI J. orvosi műszergyáros
Budapest, IV., Koronaherzeg-utca 17.

HIVATALOS RÉSZ.

Szárny felállítása.

A m. kir. I. számú csendőrkerület területén Beszterczen 1909 július 1-én egy új szárny állítottatott fel.

Szakasz felállítása.

A m. kir. I. számú csendőrkerület területén Naszódon 1909 július 1-én egy új szakasz állítottatott fel.

Járásparancsnokság felállítása.

A m. kir. I. számú csendőrkerület területén Borgóprundon felállított járásparancsnokság működését 1909 július 1-én megkezdte.

Járásparancsnokság állandósítása.

A m. kir. VI. számú csendőrkerület zalaegerszegi szárnyának területén Balatonfüreden felállított ideiglenes járásparancsnokság 1909. évi július hó 1-én állandósítottatott.

Örsök működésének megkezdése.

A m. kir. I. számú csendőrkerület nagyenyedi szárnyának területén Csórán fennállott különítmény örsé alakítottatván át, mint olyan működését, 5 fővel, 1909 július 1-én megkezdte.

A m. kir. II. számú csendőrkerület lugosi szárnyának területén Zaguzaén és Székáson fennállott különítmények örsökké változtattak át a mint olyanok működésüket 5—5 fővel 1909 július hó 1-én megkezdtek.

A m. kir. IV. számú csendőrkerület sátoraljaujhelyi szárnyának területén Makkoshotyán fennállott különítmény örsé alakítottatván át, mint olyan működését 5 fővel, továbbá:

az Alsógyertyánban felállított örs, 5 fővel, működésüket 1909 július 1-én megkezdtek.

A m. kir. VI. számú csendőrkerület veszprémi szárnyának területén Hajmáskéren, továbbá a kaposvári szárny területén Böhönyén, a pécsi szárny területén Kópácson és a székesfehérvári szárny területén Ráczalmáson fennállott különítmények örsökké alakítottatottak át a mint olyanok működésüket 5—5 fővel, 1909 július hó 1-én megkezdtek.

A m. kir. VIII. számú csendőrkerület nagyváradai szárnyának területén Szentjobbon fennállott különítmény örsé alakítottatván át, mint olyan működését 5 fővel 1909 július 1-én megkezdte.

Örsát helyezések.

A m. kir. VI. számú csendőrkerület veszprémi szárnyának peresmartoni örs 1909 július 1-én Berhidára, továbbá

a mezőkomáromi örs 1909 jun. 28-án Lajoskomáromba helyeztetett át.

A m. kir. VII. számú csendőrkerület csikszeredai szárnyának dragojászi nyári örs 1909 jun. 24-én Csikmadarasra,

segesvári szárnyának lemneki örs pedig, 1909. évi július 1-én Szásztyukosra helyeztetett át.

Különítmények felállítása.

A m. kir. IV. számú csendőrkerület löcsei szárnyának területén Iglófüreden és Virág völgyön, az eperjesi szárny területén Lublófüreden és a kassai szárny területén Stószon, 1909 július 1-én, egy-egy, 2—2 főből álló különítmény állítottatott fel.

A m. kir. V. számú csendőrkerület nyitrai szárnyának területén Krajnán 1909 július 1-én egy 5 főből álló különítmény állítottatott fel.

A m. kir. VIII. számú csendőrkerület nagyváradai szárnyának területén Biharfüreden 1909 július 3-án egy 2 főből álló különítmény állítottatott fel.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Beosztott:

1909 január 1-ével:

Hein György, III. számú csendőrkerületbeli hadnagy-számvivő, kerületénél létszám felett való vezetés mellett, a honvédelmi miniszterium 16. osztályába.

Kineveztetett:

1909 július 1-ével:

Csendőr-járásörmesterré:

Szabó János örmester, a IV. számú csendőrkerület állományában.

Várakozási illetékekkel szabadságoltattak:

Reekert János, m. kir. V. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján mint „jelenleg szolgálatképtelen”, 1909. évi július 1-étől számítandó egy évre.

Választott lakhely: Pozsony.

Schäffer Jakab, m. kir. V. számú csendőrkerületbeli törzsörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján mint „jelenleg szolgálatképtelen” 1909. évi július 1-étől számítandó egy évre.

Választott lakhely: Nógrádverőcze.

Nyugállományba helyeztetettek:

1909 július 1-ével:

Viola Lajos, m. kir. III. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján mint „rokkant, népfelkelési szolgálatra is nem alkalmas”.
Választott lakhely: Esztergom.

Ráduj József, m. kir. I. számú csendőrkerületbeli járásőrmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint „rokkant, népfőlkelési szolgálatra is nem alkalmas”.

Választott lakhely: Abrudbánya.

Nemák Dezső, m. kir. V. számú csendőrkerületbeli járásőrmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint „rokkant, mindennemű népfőlkelési szolgálatra is nem alkalmas”.

Választott lakhely: Znióvárallya.

Króner Mihály, m. kir. I. számú csendőrkerületbeli járásőrmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint „rokkant, népfőlkelési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan”.

Választott lakhely: Szovata.

Okiratilag megdicsértettek:

A m. kir. II. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Bruckner Gyula járásőrmester, Molnár Lajos, Csizsér András és Kuluncsics Jakab cz. őrmesterek, Palicska Ferencz potoki lakos sérelmére elkövetett gyilkosság tetteseinek fáradságot nem ismerő huzgóssággal, leleményes és nagy körültekintésre valló nyomozás során eszközölt kiderítéseért, a tettesek letartóztatásáért és az igazságszolgáltatás kezébe történt átadásáért.

Kiss Sándor cz. őrmester, egy betöréses lopás tetteseinek huzamosabb időn át tartott ügyes, leleményes és nagy szakértelemmel vezetett nyomozás során eszközölt kiderítéseért, a tettesek letartóztatásáért és az igazságszolgáltatás kezébe történt átadásáért.

Burbach Jakab járásőrmester, a közbiztonsági szolgálat terén huzamosabb időn át kifejtett ügybuzgó és eredményes tevékenységeért, alárendeltjeinek helyes befolyásolásáért és vezetéséért.

Krausz Lajos cz. őrmester, egy rablási és betöréses lopási eset tetteseinek ügyes, leleményes és fáradságot nem ismerő nyomozás során eszközölt kiderítéseért, elfogásáért és az összes bűnjelekkel az igazságszolgáltatás kezébe történt átadásáért.

Bara G. Imre csendőr ez. őrsvezető és Kirch Ádám csendőr, mert járőrkedésük alkalmával két eszméletlen állapotban félig megfagyva talált egyént élesztési kísérletekkel életre keltettek és a biztos megfagyástól megmentettek.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. I. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Gerendi Ferencz ez. őrsvezető, Krajncseszku István csendőr ez. őrsvezető, Szahó Zsigmond, Török Imre, Boda Bálint, Zsarkó Imre, Domanyek József és Vágasi Dénes csendőrök, a Palicska Ferencz potoki lakos sérelmére elkövetett gyilkosság tetteseinek kinyomozása és letartóztatása körül kifejtett tevékenységükért.

Karucz Sándor ez. őrsvezető, Rucz László, Perin Szvetozár, Dimény József csendőr ez. őrsvezetők, Sorbán Ottó, Fabian Imre, Cservenak János, Mike Ferencz, Szántó János, Árvai Lajos, Herczeg Vszul és Haász József csendőrök, Kovács Dénes, Sebők István és Simon Sándor próbacsendőrök, mert egy rablás és betöréses lopási ügyben a nyomozást vezetett őrsparancsnokot hathatósan támogatták, miáltal az eredmény eléréséhez nagyban hozzájárultak.

Piroska Vazul ez. őrmester, Illés Károly csendőr ez. őrsvezető és Pataki Dénes csendőr, mert egy gyilkossági eset tettesének kinyomozása és letartóztatása alkalmával a nyomozást vezetett járásparancsnokot hathatósan támogatták, miáltal az eredmény eléréséhez nagyban hozzájárultak.

Vas Lajos cz. őrmester hosszabb szolgálati ideje alatt úgy szolgálathat mint szolgálaton kívül tanusított példás magatartásáért, alárendeltjeinek helyes befolyásolásáért és vezetéséért.

Pál Imre nagyleckerekéi szárnybeli csendőr több rendbeli apróbb lopások tetteseinek kiderítése, nemkülönben a közbiztonsági szolgálat terén egyébként is kifejtett ügybuzgó és eredményes tevékenységeért.

Előléptettek:

1909 július 1-ével:

A m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában:

az öt évi csendőrségi szolgálat betöltése után:

Góczán Gyula, Zeitek Ferencz és Szabó Ferencz III. csendőrök, csendőr ezredes őrsvezetőkké.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =
VI., Liszt Ferencz-tér 9.
könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir.
— csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

... Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban. ...

Szives tudomására hozzuk az érdeklődőknek, hogy a kiadásunkban megjelenő Csendőrségi Lexikon 2-ik kiadása jövő hó folyamán fog megjelenni.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

Gyermek a bűnözés terén.

Irtá: *Prezty Lőránd* csendőrfőhadnagy.

II. (Folytatás.)

A mi a családi élet züllesztését illeti, sajátos állapottokról győződhetünk meg. Mint bűnügyekkel foglalkozó egyéneket nemcsak érdekelhet ez a tárgy, hanem egyenesen kötelesség annak tanulmányozása. Mindenfélől hangzik a panasa, hogy ma fokról-fokra csökken a családi élet és a házasság értéke; hogy az nem más, mint formák szerint kötött ágyasság; hogy az anyagi viszonyok mostohasága, a megélhetés nehezsége nem engedik azt meg, hogy «igazi házasság» megköthető legyen; hogy a nő értéke is csökkent stb. stb.

Talán olvasóim mindegyike hallotta e panaszokat, vegyük tehát ezeket bonczkésünk alá, ismerjük meg a maguk valóságában.

Elfogadhatjuk általánosságban, hogy a panasz sok tekintetben indokolt. Hogy nincs értéke, vagy kezd lemmenni a házasság értéke, ezt természetesen találhatjuk. Az ugynevezett «érdekházasságok» gyakoriak, de a «kényszerházasságok» is. Belső ösztön, szeretet nélkül lesznek kötve, a tűzhelyből hiányzik a szeretet lángja. F fiatal leányok lépnek vén, kielt, de «pénzes» «eglegényekkel» házasságra; erőteljes ifjak vén, de «gazdag» asszonyokkal. Csoda-e, ha a házasságtörések gyakoriak s mindkét fél akkor érzi magát jól, ha nincs otthon. Hogy az ilyen házasságból született gyermekek nélkülözik azt a gondos nevelést, szeretetet, melyre az életben oly nagy szükségük volna s a melyeknek a gyermekeket tulajdonképen az életre kellene előkészíteniök, az könnyen érthető dolog. A magára hagyott és maradt gyermek korán szabadjára kerül, a romlottság minden árnyalatával hamar megismerkedik s egyvel rendszerint szaporítja a fiatalkori bűnözők számát.

Igy van ez a törvenytelen ágyból, házasságon kívül született gyermekekkel is. Nyügnék tekintti az apja, de meg az anyja is és nem adatik meg egyik részről sem a befolyás, mely a gyermek helyes irányban való fejlődését biztosítaná. Szánalomra méltók az ilyen áldozatok, de még sajnálatra méltóbbak azok a férfiak és

nők, kik nem a házasságból fakadó szeretettel de az állatiasság túltengésével nemzenek gyermekeket.

A megélhetés nehezsége, az anyagi viszonyok napról-napra való rosszabbodása nagy ellenségei egyrészt a családalapításnak, másrészt a jó családi életnek. — A kegyert kereső apa a nap legnagyobb részét nehéz munkában tölti, némelyik, hogy ragyonát valamiképpel növelhessé, vagy valamit takaríthasson, vagy hogy nagyobb számú családját tisztességesen fenntarthassa, valóban mint egy gép dolgozik. A munkába bevonódik az asszony, sőt meg a gyermek is, a családi fészek pedig lassan-lassan pusztul, elvesz.

A gyermeknevelés lebetetlenné válik és ezt végeredményben az állam sanyli meg és a társadalom, mert a gyermeket korán ismerkedik meg az élet nyomorúságival, az apja és az anyja mosolya helyett a kenyérharca helyegét látja azok gondteljes arcán, — erzetelenné válik, a jellem árnyoldalai fejlődnek ki a magára hagyott fiatal lélekben, s ha nem erős az egyénisége, odajut, hova az előbbi bekezdésben vázolt esetben.

A nő értéke is lényegesen csökkent, különösen a legutóbbi évtizedekben. Igaz, hogy ez jó részben rajtuk fordult meg, de másrészt a megélhetési viszonyok előnytelenége is kényszerítette őket arra, hogy — természetes rendeltetésük ellenére — beálljanak a kenyérkereső férfiak sorába, ezáltal elvesztve szelidségük varázsát, erényeik szépségét. A férfival egy táborban küzdő nők nélkülözik a tisztelgetet, mely nemüket megilleti.

A nők nagy töbora egyenrangúságot követel, viszont a férfi nem engedi elsőségét, irigy, önző s ebből ered azután az, hogy a nő női értékét illetőleg a viszonyok folyton rosszabbodnak. Ez pedig óriási hiba a családi élet szempontjából. A családban szükség van az apára, de még nagyobb szükség az anyára, különösen a gyermekevek idejében. Az apa befolyása teszi a gyermeket életképessé, erőslökkivé, az edesanyjai befolyás pedig szeliddé és finomlekkivé — s a gyermekben kell, hogy e két befolyás egy egészszé egyesüljön s akkor kialakul a helyes egyéniség, mely az Élet nagy piacán megállja a helyét.

A házasság intőzmenye — látnivaló ezekből — szükség-

Villamos és gőzerőre berendezett grár távtról nem képes olcsón finom és jó hangszert szerezni, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerszerelője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, zsinbalon, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, stb. míg **Reményi** legújabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Külön költségvetés díjazással. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszertlen és olcsón. — Minden hangszertől külön-külön árjegyzék kérendő.

séges, annak tisztaságának megóvása kötelesség, annak megsértése alacsonylelkűség és a társadalom ellen elkövetett bűn, mert az elfajulás hatalmas elősegítője. És ha a férővilág tud és akar valamire büszke lenni, tegye meg ezt azzal, hogy a bázasság eredeti tisztaságának megóvása és egészséges nemi élettel mentesen meg egy világot az erkölcsi haláltól!

Gyönyörűen fejezi ki magát S. Könyves Tóth Kálmán az 1873. évben II. kiadást megért „Önsegély” című művében: „... a család tekinthető a társadalmi élet jegezeül, — ez az a mag, melyből a nemzeti jellem kinövi magát... Gyermekszobából lép ki a nemzet. — Még a közvéleményt is nagyjából a család teremti és a legmagasabb emberbaráti szeretet a családi tűzhelyen gyulad fel.”

c) A valósi és erkölcsi élet eltompulásának is természetesen folyománya a fiatalok bűnözése. Igazán sajátos világban élünk. A vallásnak, erkölcsnek nincs becsé többé. Könnyelmű élet után vágyik a korunkbeli ember; korán kezd élni és hamar megvénül testben és lélekben egyaránt. Többet törődik a bajával, cipőjével, mint erkölcsével és durva kezekkel nyúl be a vallás mélyeségek titkaiba, melyeket ő sem felfogni, sem megérteni nem képes. Imádkozni szégyen; hinni nevetésgesnek tartott dolog. Kaczag a más szerencsétlenségén és könnyeket fakaszt még ott is, ahol le kellene törölni azokat.

Ez a nyers, üres, léha élet belopta magát a szűk családi szentélyekbe is, bemocskolva annak tisztaságát és megbontva annak békéjét. A gyermek a szülőktől ezt látja, mi sem természetesebb, hogy érzésben, gondolkodásban és felfogásban hasonlóságot vesz azokhoz és az ily szülők gyermeke is korán beérik a bűnözésre.

A vallás és erkölcs pedig olyan létezőség, mely nélkül egészséges, megelegedett és boldog földi életet el nem képzelhetek. A történelem is fényesen igazolja, hogy ahol a vallástalanság és erkölcstelenség szele sirt végig, ott nyomor és szolgaság termett a nyomán; viszont a népek életében igazi, nyugodt fejlődés csak ott volt, ahol az öntudatos vallásosság és az erkölcs virága díszlett.

A mai úgynevezett „felvilágosult” ember már nem elégszik meg az apjától öröklött vallással, ő egy külön vallást állít fel, olyant, amely neki a legkényelmesebb. Perze tagadja az Istent, tagadja a túlvilágot és magasabb eszmékért nem lelkesül. És a vallásosság fokozatos banyatlása megtermette a maga átkos gyümölcseit.

•Mindig jól tenni és nemesen élni — ezt tanítja az erkölcs; hinni az Istent és istenileg élni — ezt hirdeti a vallás. Tudni, ismerni kell az igazat, alakítani a szépet, gyakorolni a jót és átélni az Istent. Nem szabad ezeket egymástól elszakítani, sőt még elszige-

telni sem; ha szétszakítjuk, életet rontunk; ha elszigeteljük, lelket bénítunk — írja Probászka, a lánglelkű püspök.

Hangsúlyozom azonban, hogy tételen nem állítom fel azt, hogy a vallástalanság minden esetben a bűnözés terére sodorja a gyermeket, de viszont tagadunk sem lehet a vallás jótékony hatásait és befolyását a fiatal egyénre. Hiszen a vallás folyton a bűnözési hajlamok elleni küzdelmet sürgeti, megismerteti az azokból való kibontakozás módjait és a nyugodt, erkölcsös és tisztá élet titkait.

Ahol a vallás uralja a sziveket, ott a bűnbeesés ritka, mert a talaj kedvezőtlen annak befogadására. — Egyes vidékeken feltűnően csak a fiatalok bűnözése és ezen körülmény a nép vallásos érzületében, a szülők, lelkészek és tanítók részéről gyakorolt helyes befolyásolásában birja alapját.

d) A fiatalok bűnözése okait a kivándorlásban is kereshetjük. E lap hasábjain olvasóim már olvashattak erről szépen megírt cikkeket, így tehát a kivándorlásról röviden csak annyiban emlékszem meg, a mennyiben azt a fiatalok bűnözéseivel kapcsolatba hozhatom.

Hazánk tudvalevőleg földmivelő állam. Ilyen államokban pedig ha túlnépesedés áll be, könnyen adja elő magát azon eset, hogy megfelelő, illetve elegendő munkaszükséglet hiányában — főként a földmivelőosztálybeliek — nem lévén képesek annyit keresni, mint a mennyi a saját és övéik fenntartására szükséges, új kereseti ágak, jövedelmi források után néznek, melyet ha bázájukban meg nem kapnak, idegen földön keresnek föl.

Olyan országokban, ahol a kereskedelem és ipar képezi a néposztály főfoglalkozását, ott túlnépesedés nem igen következik be, mert az ilyen országok — viszonyítva a földmivelő államokhoz — két, sőt háromszor annyi népességet is elbirnak.

De nemcsak a túlnépesedésben van a kivándorlás titka. Sokakat a meggazdagodás, vagyonszerzés ördöge csábít, mert vannak reá példák, hogy szerencsével is, de emberfeletti munkával egyesek jelentékeny vagyont gyűjtve tértek vissza. Azokról az esetekről azonban, mikor lerongyolódva, szegényen térnek bázá a kivándorlók, természetesen hallgat a krónika.

Ha egy egész család két útra és kísérli meg idegen földön keresni a boldogulását, nem volna baj, azonban mikor csak a családfő vándorol ki és az anya ittbonmarad a gyermekekkel, ezen körülmény — bűnügyi szempontból — a legtöbb esetben már baj szokott lenni. Az anya utalva van egyrészt arra, hogy a távollevő családfő helyett maga keressen, nem élhet tehát kizárólag gyermekeinek, nem szentelheti minden idejét azok helyes irányban való nevelésének, de ha még ezt

A legjobb órák,

legszebb és legkényelmesebb, egyszerűtől a legdrágábbig, úgy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

műrészénél Szegeden.
Javítások 5 évi jótállás mellett.
Arjegyzék ingyen!

A kőmives-utca.

A Jakab-lépcső.

A pusztulásra ítelt Tabánból.

tenné is és nem volna ráutalva a kenyérkeresésre, biányzik az apai befolyás, mely pedig ürt bágy a gyermek lelkében és nem eredményez teljes jellemkialakulást. A családfő kivándorlása után az ittbonmaradottak rendszerint nyomorban élnek, a nő, a magára hagyott asszony is könnyen lép az erkölcsetelenség útjára, a gyermek, a magára maradt fiatal lélek pedig a bünözés útjára.

Ezért veszedelmes a kivándorlás bünügyi szempontból ítélve. Különbönb ennek veszedelmével kapcsolatosan a gyermeknyomor titkaiból ellesett egyes eseteket, Tábóri Kornél érdekesen csoportosított a Csendőrségi Lapok múlt évi 12-ik számában.

A mi pedig a hivatalos adatokat illeti, azok is igazolják, hogy ott, a hol a kivándorlás nagyobb mérvet ölt, ott úgy a felnöttek, mint a fiatalok bünözése szaporodik, tehát a közbiztonsági viszonyok hanyatlanak.

e) A bünügyekkel foglalkozó s az azokat tanulmányozó szakemberek megegyeznek abban, söt megfigyeléseik eredményeképen állítják, hogy a részeges szülök gyermekei különösen bajlamosítva vannak a bünözésre. — Itt ismét az elfajulás szomorú tényével találkozunk.

Az iszákosságra való hajlam, a szenvedély nyomot hagy az utódokban, kik már terbelten jönnek a világra, tehát hibás szervezettel és bizony-bizony igen nagy ritkaság, ha egy ilyen egyén már gyermekkorában nem jut a bünözés terére. Azt olvasom, hogy egy 4000 lakosságú községben évenként 60000 koronára rúg az átlagos évi szeszfogyasztás összege; hazánkban pedig 1906. évben a szeszfogyasztás kikerekítve egy millió bétszáz ezer hektoliter volt és csak szeszadóból körülbelül 216 millió koronát mutat fel tiszta jövedelem gyanánt a hivatalos kimutatás. (Vége köv.)

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

A mulatság vége.

Irta: Szentmiklósi László örevezető.

Számtalanszor bebizonyult már, hogy büncelemeknél, a helyszini szemle megejtésekor talált legkisebb, bár jelentéktelennek látszó tárgy is nagy fontosságúvá nőheti ki magát és eredményre vezet, ha a nyomozó csendőr helyesen tud következtetni annak honnan való származására. Ennélfogva a helyszini szemlét mindig a legalaposabban kell megejteni s az ott talált legjelentéktelenebb tárgyat is figyelembe kell venni és biztosítani kell. Mert, különösen tanuvallomások általi bizonyíték hiányában, csak ezek vezethetnek bennünket eredményre.

Igy jártunk az alábbi esetben is.

1902. évi szeptember egyik napján a P. községbeli legények táncmulatságot rendeztek. Ugyanakkor a

kassai tüzérezred egyik ütege is ott volt elszállásolva s ennek legénysége is részt vett a hálón. Egy ideig nyugodtan folyt a mulatság, de B. E. ottani legény nem jó szemmel nézte, hogy a tüzérek a lányokat mulattatják és bujtogatta társait, hogy a tüzérekbe kössenek bele. Ebbe azok, az ital hatása alatt, bele is egyeztek, megtámadták a tüzéreket, de a verekedésből ez utóbbiak kerültek ki győztesen.

A többek között B. E. testvéröccse is vérző fejjel maradt a téren s társainak kellett hazaszállítani. B. E., hogy ezen szégyent megtorolja, legénytársait újból bujtogatni kezdte a tüzérek ellen, de azok félvén a következményektől, nem mertek a tüzérekkel újból összetüzni, így a tervezett újabb verekedésből semmi sem lett.

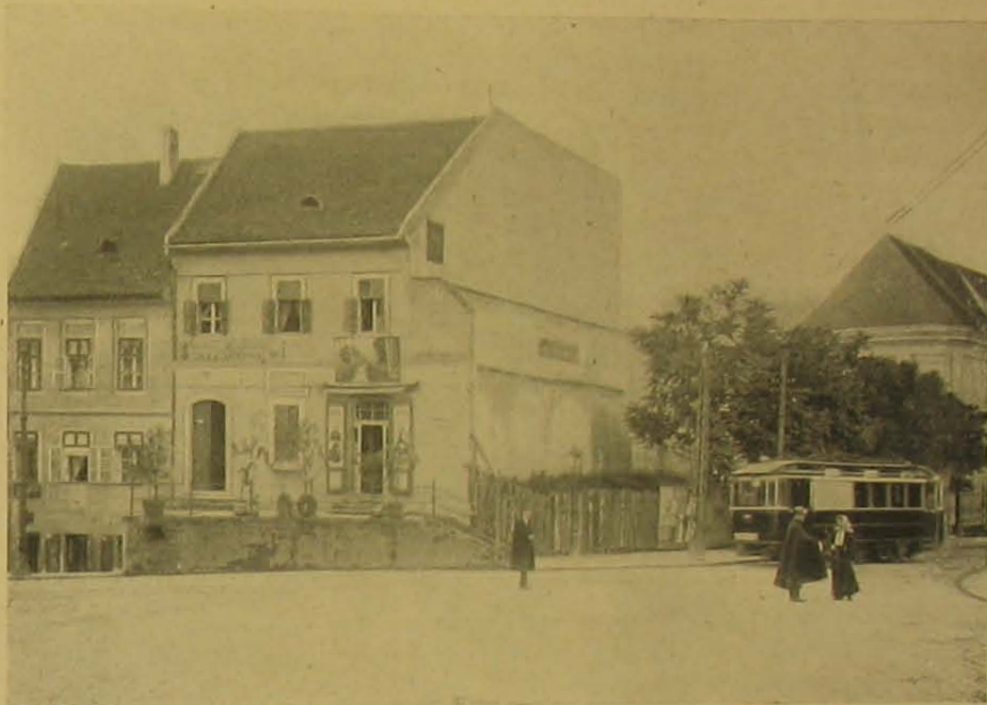
Ugyanaznap éjjel a község bírja örsünket lovas küldöncz útján arról értesítette, hogy N. J. sz.-i lakost az utcán összeszurkálva halva találták. Őm és járőrtársam a helyszínére érve, a helyszini szemlét megtartottuk, de ott egy művirágbokréta pár foszlányánál egyebet már nem találtunk, mert a poros utcán a kíváncsi nézők akkorára mindent eltapostak. A foszlányokat magamhoz véve megejtettem a szükséges előnyomozást és megtudtuk, hogy az elhalt egyén P.-ben lakó anyósánál volt látogatóban és este 9—10 óra között feleségével indultak el az alig 15 percnyi gyalog járásra levő Sz. községbe. Utközben a mint a felesége mellett haladt, ismeretlen két egyén hirtelen megtámadta őket és a férfit összeszurkálták. Az özvegy szerint az egyik támadó férjét átölelte, a másik pedig összeszurkálta, de oly hirtelen, hogy mire az ő segélykiáltásaira a szomszédok odérkeztek, akkorára a tettesek már el is menekültek. Az asszony, bár határozottan nem merte állítani, mert a nagy sötétség miatt nem ismerte fel a támadókat, mégis odanyilatkozott, hogy a két egyén katona lehetett. Szerinte a férjének P.-ben haragosa nem volt, aznap sem volt haja senkivel, így arról, hogy az eset bosszúból követtetett volna el, szó sem lehetett.

Az illetékes törvényszéki bizottság a helyszínére kiszállván, a hulla bonczolását rendelte el. A bonczoló orvosok véleménye szerint a sérüléseket valamely igen nagy késsel ejtették s általában véve a hullán talált hat szurka közül négy feltétlenül halálos volt. A bonczoló orvos véleményét véve alapul az ügyész és vizsgálóhíró is arra az álláspontra helyezkedtek, hogy a sérülések valószínűleg tüzérkardtól származtak. Ennek alapján, a mint a hullabonczolást és egyes tanúk kihallgatását befejezték, kijelentette az ügyész, hogy a továbbiakat majd a hadbíróssággal együttesen fogják elintézni s el is távoztak.

A művirág bokréta foszlányai még nálam lévén, eszembe jutott, hogy tényleges állományu katona illet nem viselbet, a meggyilkoltnak pedig bokkrétája nem volt. Tabát valakitől, még pedig polgári egyén kalapja

Ha fáj a feje ne tétovázzék, hanem **Beretvás-pastillát** basználjon azonnal

mely 10 perc alatt a legmáskasabb migráint és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készítő Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. Orvosok által ajánlva. Három dobozról ingy. postai szállítás.

Az a ház, a hol Virág Benedek meghalt.

Részlet a hadnagy-utczából.

A pusztulásra ítélt Tabánból.

mellől kerülhetett a helyszínére, olyantól, a ki a cselekmény elkövetése idejében a helyszínén lehetett, esetleg a cselekmény elkövetésében részt is vett. A mint tehát a községi bíróval a községháza felé haladtunk, az utcán talált gyereksportnak felmutattam a bokréta-foszlányokat, hogy nem az övök volt-e az a bokréta, a melyikből ez származott. Egy hat éves kis lány azt felelte, hogy Elek bátyjának van éppen ilyen bokkrétája.

A bírótól megtudván, hogy a kis lány B. E. nővére, gyanusá vált előttem a verekedő természetű legény, minélfogva azonnal annak lakására indultunk s a bokkrétáját előkérve összehasonlítottam a foszlányokkal. A bokréta egyik ága hiányzott, mire nézve azt felelte, hogy előző nap a bálban verekedés közben tépődött szét s valószínűnek tartotta ő is, hogy a nálam levő foszlányok az ő bokkrétájából származtak. Tudtára adtam, hogy a gyilkosság helyszínén találtam a foszlányokat, mire ő tagadta, hogy abban része volna. Bár nevezett állítása, hogy a verekedés közben tépődött szét a bokkrétája, igen valószínűnek látszott, mégis arra való tekintettel, hogy az előző napi verekedést ő kezdeményezte, gyanusnak tartottam és kijelentettem előtte, hogy lakásukat átkutatom. Kijelentésemet a legbidegebb közönnyel fogadta.

A lakásban és mellékhelyiségekben nem találtunk semmit, de midőn a padláson a zaufedelet alaposan szemügyre vettem és közte keresgéltem, egy véres ing és egy véres gatyka akadt a kezembe. Ennek felmutatására, látván, hogy a vád alól nem menekülhet, beismerete, hogy ő és sógora jelzett nap estéjén, hogy az öcsésén ejtett szégyent megtorolják, lesbe álltak a mézárások élé azzal a szándékkal, hogy ha tűzér jön arra, ő mint erősebb átkarolja, sógora pedig a hazulról vitt nagy dísznőölő késsel megszurkálja. Nem is sokáig kellett várniok, mert jött egy férfi és egy nő s ők azt hitték, hogy egyik tűzér valamelyik falubeli lányt kíséri haza. A sötétben nem is ismerték fel, hogy tűzér-e vagy polgári egyén, a ki a nővel jön, de bizonyosra vették, hogy csak katona lehet. Ezért, a mint melléjük ért a két alak, ő a férfit hirtelen átkarolta s nehogy a nő kiáltására odajövök ott találják őket, elfutottak és csak másnap tudták meg, midőn a faluban is köztudomású lett az eset, hogy nem tűzért ölték meg.

Miután nevezett sógora is beismerete a cselekményt és a kertjükben a polyva közé elrejtett két is előndta, elfogtuk őket és a bírósághoz bekisértük, hol B. E. nyolcz évi, sógora pedig hat évi fegyházra ítéltettek el.

Igy vezetett bennünket eredményre a jelentéktelennek látszó bokrétafoszlány, a mit ha eldobok s a boncsolás eredményét és a királyi ügyész: kijelentését veszem figyelembe, bizonyára az ügy szépen elismult volna, vagy a beállott késedelem miatt már sokkal nehezebben lehetett volna kideríteni.

Tolvajfogás a villamosvasuton.

A nagyvárosok veszedelmes alakjai között leggyakoribbak a zsebtolvajok. A magyar főváros ugyancsak bővében van nekik, a mi azt mutatja, hogy itt könnyű a kerestetük. A rendőrség küzd ellenük minden képzelhető módon — de ők ugyanilyen ügyességgel és leleményességgel tökéletesítik mesterességüket. Különösen a nyár a fő működési idényük.

Nagyforgalmú helyen, embersokaságban bőven arat az enyveskező. Könnyű a munkája, mert az emberek felöltő nélkül és — a mi a legfőbb — gyanútlanul járnak-kelenek az utcán és a legnagyobb emberáradatban sem gondolnak arra, hogy valahol a háttérben próbára les a zsebtolvaj. Ennek ilyenkor nyáron a zaufolt villamos kocsik kedvenc „munkahelye.” Hogy is ne?! Midőn a kocsik nagyot zökken és a perronon egymásra dülnek az ott szorongók, az elegánsan öltözött zsebtolvaj az utasnak esik, miközben bocsánatot kérve, ellopja aranyóráját és lánczát a báméskodónak.

Oly ügyesen csinálja ezt, hogy sokszor csak órák múlva veszi észre az áldozat, hogy meglopták. De ha mindjárt rá is jön, az sem használ semmit; a zsebtolvaj ugyanis harmad-negyedmagával dolgozik a perronon és zsákmányát lehetőleg rögtön átadja társának, mi azért jó neki, mert gyanúsítás esetén a corpus delicti nem található nála.

A villamos kocsik garázdálkodó tolvajnépsége ellen Krecsányi Kálmán dr. detektívőnök újabban mint elég hathatós „irtószert” a kocsikon való gyakori razzákat használja. Nagyon érdekes az ilyen razzia, a mint „Az Ujság” tudósítója leírja.

Két négy-négy detektívől álló csoport szokta végezni az irtást. Az egyik csoport detektívjei a notórius zsebtolvajok előtt ismeretes rendőrök, kik első sorban „zavarásra,” azaz arra jők, hogy a mint a villamos kocsira lépnek, a tolvajok hanyatt-homlok menekülnek előlük, ba nem akarják magukat az elfogatás veszélyének kiténni, mert a detektívek jól ismerik őket.

A mult héten, egy keddi napon estefelé láttam dolgozni e csoportot. Rengeteg sok ember özönlött a Rákóczi-uton kifelé a Chicagonegyedbe. A régi Nemzeti Színház előtt negyedóráig kellett várni, míg az ember feljuthatott villamos kocsira. A Fehér Hattyu előtt álltak embereim. Egy állatkerti kocsik kalauzának könyörgött éppen egy csomagokkal megrakott kövér vidéki utas, hogy engedje fel a perronra, mert lekésik vonatáról. A kalauz vállalt vonogatva felelte, hogy tele van a perron nincs már hely.

— Mindjárt lesz — szolt közbe Sarkadi, a kocsirazzára készülő detektív-csapat vezetője és ezzel intett a kalauznak, hogy ne indítsa el a kocsit, két társát pedig a perron tulsó ajtajához rendelte. — Hé, Rán-czos, te meg ottan, Kupak, ne bujj el, látlak, jertek le!

A következő pillanatban két jól öltözött ember savanyú arccal, hosszú orral, de alázatosan sunyítva szállt le, a detektívek körülvették és a Fehér Hattyu kapuja alá kísérték őket. Sarkadi azonnal megmotozta őket: két bankókkal tömött bugyelláriát, három ezüst és egy aranyórát talált náluk.

— No ez nem is olyan sok. Miónt dolgoztok?

— Dél óta — feleli a Rán-czosnak szólított (ez a tolvajneve) egészen leplezetlenül. Nagyon jól tudja, hogy a tagadás mit sem használ. Jobb, ha mindjárt vall, mert

Brucker Győző Nándor és Társa
órás, ékszerész. GYŐR 33. sz.

A m. kir. csendőrségnek ingyen és bérmentve küldöm 500 képpel ellátott árjegyzékemet. Kedvező feltételek. — Feltétlen tisztességes kiszolgálás. — Csendőrségi meghízható órák 5 évi jótállással.

Lerontandó házak, melyek helyére az új körút jut.

Lerombolt házak telkei a hadnagy-utca egyik részével.

A pusztulásra ítélt Tabánból.

akkor a detektívek rendőrrel bekísértetik őket a főkapitányságra, ott letartóztatják és másnap az ügyészségre küldik őket. Az ügyészség börtönéből aztán egy két nap mulva kibocsájtják őket.

Ránczos és társának eltávolítása és a kövér vidéki utas felszálása után kettős zuglói kocsik következnek. Perese szintén zsefolva. A detektívek felszállnak. A kalauz nem szól semmit nekik, tudja, hogy kik és miért kell feljönniök a kocsira.

Sarkadi diszkrétan körülnéz és bemegy a kocsiába. Mindenkit lát. Két perc mulva felemeli kezét a levegőbe, a mi azt teszi, hogy nincs tolvaj, legalább ösmert tolvaj a kocsin. A detektívek a legközelebbi állomáson leszállnak és megvárják a következő kocsit, a melyen tovább razzáznak. Egyszerű a dolog és mégis frappáns az eredménye. Egyetlen ilyen körülménynél (már terminus technikust is találtak rá) százötven-kétszáz kocsit vizsgálunk át és átlag tiz-tizenöt notórius zsebtolvaj kerül burokra. Egy hónap óta — a rendőri statisztika adatai szerint — Sarkadi csapata hetvenkilenc zsebtolvajt tett ártalmatlanná hosszabb időre.

A másik detektív-csapat az ismeretlenekre, többnyire kezdőkre utazik, de azért az „öregeket” sem veti meg. E csapatnak az a hátránya, hogy a notóriusokat nem ösmerik, viszont azonban az az előnye, hogy azok meg őket nem ösmerik. A második számú csoport tehát úgy dolgozik, hogy kiszemel magának egy kocsit, azon végig marad. A csapat egyik tagja — úgy néz ki mint egy gazdag kövér hentes — gigombolt kabáttal, vastag aranylánczával áll és bámészkodik a perronon. Oly együgyű az ábrázata, oly gondtalan a magatartása, hogy nincs az a zsebtolvaj, kit, ha a kocsin meglátja, meg ne szállna a kísértés. A csoportban van egy detektív, ki ezt az alakot, „a zsebtolvajok örömét” úgy tudja maszkirozni, hogy még a legöregebb tolvaj is felül neki. E hónap elején, a hívősvölgyi vonalon Hamzsák József, a legügyesebb zsebtolvaj, a hirhedt Offenthürl Salamon társa, lépre ment neki. A nagy tolongásban a szép Józsi (ez a tolvajneve) odaférfközött bozzá és lecsipte hasáról a vastag lánczot. Ebben a pillanatban azonban az éber detektív megfogta a zsebtolvajnak a lánczhoz ért ujját, de úgy, hogy az izületben ketté törött. Hamzsák egyet ordított, de a következő pillanatban már fogoly volt. A kocsit megállt. A detektívek pedig felszólították az utasokat, hogy ne szálljanak le.

A csoportvezető aztán megmotozta Hamzsákot és a figyelmeztetés dacára leszállni akaró két embert — kikerül azonnal kiderült, hogy Hamzsák társai, — és egymásután kibuzott a zsebtolvajok zsebéből több órát, lánczot, pénztárczát, zsebkendőt. Az utasok tömegéből pedig egymásután hangzottak fel a kiáltások:

— Jaj, az óráim!

— Nini, a pénztárczám!

Hamzsák és társai egyetlen egy villamoskocsin lopkodták össze a tömérdek értéktárgyat, oly ügyesen, hogy ha a detektívek le nem leplezik a zsebtolvajokat, soha vissza nem kapták volna azokat.

A második csoport is jól dolgozik. Meglátszik az eredményen, mert egy hónap alatt harminczhat zsebtolvajt csípett el. Mind a mellett azonban ezzel az eredménynyel megelégedett detektívönöknek van igazsága, a ki ezt mondja:

— A legjobb detektív az ember maga. Ha azt akarja, hogy meg ne lopják, gombolja be forgalmas belyeken kabátját és gondoljon a zsebtolvajokra!

KÉPEINKHEZ.

A pusztulásra ítélt Tabánból.

Budapest székesfőváros rohamos fejlődése, a régi építkezések lebontását, új utcák, terek megnyitását, szóval a város és környékének általános rendezését teszi szükségessé. S bizony sok munkája akad az építkezési bizottságnak a főváros régi és keskeny utcáinak kiszélesítésével, új utcák megnyitásával, újabb és újabb sétateretek, parkok létesítésével s az ezekkel járó kisajátításokkal. Fontos és költséges munka ez és elkerülhetetlenül szükséges, ha azt akarjuk, hogy rohamos fejlődésében még alig 50 éves fővárosunk belső építése és rendezése is arányban álljon annak általánosan elismert gyönyörű fekvésével és egészségi szempontból is megfelelően a követelményeknek.

Ezen az alapon került rendezés alá az utóbbi időben az I. kerületbe eső úgynevezett Tabán városrész is. Az Erzsébet-híd felépítése és egy új — a régi Sáros-fürdő helyén építeni szándékoltt — gyógyfürdő környékének csinosítása szükségessé tették a vén Gellért-hegy Dunaoldali részének rendezését. A lazán állott sziklákat lefeszítették, a hegy lábánál szép kökerítéssel ellátott parkot, az Erzsébet-híddal szemben két lépcsőzetes feljárót, ezek közé mesterséges vízesést létesítettek s ezek tetejébe odaállították az Ő Felsége által adományozott Gellért-szobrot. Itt azonban még nem lehetett megállni a munkában, mert az eddig felsorolt díszítéssel legfeljebb csak a vén Gellért nyakába került egy csinos nyakkendő. A háta és oldala azonban rendezetlen, rossz viskóival, rontották a szép iránti érzéket. A főváros tehát most az egész Tabán rendezése s egy új körút létesítésével egyidejűleg a hegy tabáni oldalán levő telkeket, a Ráczfürdő mellett, fel a Hadnagy-utczá mentén egész a Kereszt-térig kisajátította; a rajtok volt régi rossz viskókat lebontatta s az ekként szabadabbá lett területet parkirosztatta. S ha — a mint hírlik — a Gellért-hegy nyugati lankás oldala villákkal, nyaralókkal beépül, a dunai oldalára pedig síkló (villamos közlekedésű vasut) létesül, a vén Gellért aligha ismer magára az új köntösben, a főváros pedig gyönyörű és egészségi szempontból is megfizethetetlen szórakozó és kiránduló helyet nyer e területtel.

A jelen számunkban közölt képek a Tabán rendezés alatt levő részéről valók.

HIREK.

Továbbképző iskola. A csendőrségnek kiképzésének fokozatos fejlesztése és ez által az ország közbiztonságának szilárdabb alapokra fektetése céljából a m. kir. honvédelmi miniszter ur — a belügyminiszter ural egyetértőleg — a folyó évi június 23-án 9072/eln. szám alatt, a jelenlegi tankeretek kibővítésére egy „Továbbképző iskola” felállítását rendelte el. A folyó évi szeptember hó 1-ével Nagyváradon felállítandó ezen továbbképző iskolának rendeltetése lesz az eddigi próbacsendőri- és altisztis iskola tananyagai egy részének felülelésével és így azoknak csökkentésével, a hosszabb gyakorlati szolgálattal bíró csendőrökből — altisztis sarjadékokat képező — járőrvezetőket nevelni. A továbbképző iskola hallgatására, a kerületek javaslati alapján, a honvédelmi miniszter ur kerületenként

Brucker Győző Nándor és Társa
órás, ékszerész. GYŐR 33. sz.

A m. kir. csendőrségnek ingyen és bérmentve küldöm 500 képpel ellátott árjegyzékemet. Kedvező feltételek. — Feltétlen tisztességes vizsgálás. — Csendőrségi megbízható órák 5 évi jótállással.

15—15 főnyi legénység bevezénylését rendelte el. A továbbképző iskola parancsnokául nemes Várady Ede alezredes, a VII. számú csendőrkerület parancsnoka, tanárokul pedig Borhy Sándor, edvi Illés Béla, petrovinai Pekri József, Menkina János, Ambrózy Gyula századosok, Gaál Jenő, Soltész Imre főhadnagyok és Halamka Ferenc főhadnagy-számvivő, míg felügyelő altisztekül (laktanyagondnok, gazdálkodás vezető stb.) Gargya Gergely, VIII., Molnár Géza, V., Ebrmann Mátyas, II. és Szabó József, VII. számú csendőrkerületbeli gyalog- és Schneider Gáspár, III. számú csendőrkerületbeli lovasjárásőrmeester, valamint Cséke Lajos, IV. számú csendőrkerületbeli törzsőrmeester, tartósan vezényeltettek. A honvédelmi miniszter urnak e kiválon üdvös és az egész intézmény érdekeit nagyban előmozdító intézkedése a csendőrségi intézmény iránti gondoskodásról tesz újabb bizonyítékot.

Fegyveres rablók garázdálkodása. Bibarmegyében a belényesi szárny területén a miklólázuri erdőben fegyveres rablók ütötték fel fejüket és garázdálkodásaikkal rettegetésben tartják annak vidékét. A rablók július 12-én éjjel Magyarcsékén egy Czukkermann nevű kereskedő boltjába betörték s az őket tetten érő éjjeli őrt fejszével életveszélyesen megsebesítették, 13-án éjjel pedig Miklólázuron egy Neumann nevű kereskedő üzletébe törtek be s a zajra felébredt kereskedőt szintén fejszével súlyosan megsebesítették; a rablók innen Simonyi János és Rengl Ferencz erdőőrök lakásába hatoltak s onnan két darab kétsövű Lancaster vadászfegyvert, három darab vadásztáskát kilencz tölténnyel és egy darab Werndl fegyverhez való szuronyt elraboltak, menekülésük közben pedig a lakásában olvasó Kreinig nevű segédjegyzőt, az ablakon keresztül egy lövéssel életveszélyesen megsebesítették. A rablók közül, kiknek üldözésére Szopkó Győző főhadnagy vezénylete alatt 30 főnyi legénység összpontosított, lapunk zártáig négyen elfogattak. Társaik után a nyomozás a legerélyesebben folyik. — Veszprémmegyében Némethánya községben pedig, szintén július 12-én, éjjel 1/1 órakor öt-hat fegyveres kóborczigány Bergmann Antal és társai kárára, az őket észrevett károsokra való lövöldözés közben két lovat, egy kocsit és két pár lószerszámot rabolt el. A rabló cigányok zsákmányukkal Tapolca felé vették útjukat, miközben délután egy óra tájban, a rablásról már tudomással bírt, Cseh János nyirádi őrsbeli őrmester által, a Deáki-pusztá közelében levő erdőben, meglepettek, a bonnan azonban az őrmester által leadott ismeretlen eredményű három lövés után, a rablott tárgyakat és összes bolmijukat hátrahagyva, elmenekültek. Nyomozásuk szintén folyamatban van.

Megtámadott járőrök. Július 11-én este hét órakor a máramarosmezei Szerfalván az aknasugatagi őrsnek Böhm János cz. őrsvezető és Szabó Péter csendőrből állott járőrokat egy 15—20 főből álló románajku mezei munkáscsoport kaszákkal, kapákkal és botokkal megtámadta és kövekkel is megdobálta, miközben Szabó Péter csendőr bal vállát egy Gyermán Lőrincz nevű támadó kaszával könnyen megsebesítette, Böhm János cz. őrsvezető pedig ismeretlen tettestől a lábán szenvedett könnyű sérülést. Böhm cz. őrsvezető a járőrtársa támadója, Gyermán Lőrincz ellen lőfegyvert használt, a minek következtében az nyomban meghalt, Gyermán Vaszalie nevű társa pedig súlyosan megsebe-

sült. — Szolnokon július 15-én délután 1/3 órakor Csutkás Keeskeny László, szolnoki foglalkozásnélküli csavargó pedig, az öt egy aznap elkövetett pénzlopás alapos gyanuja miatt előzetes őrizet alá vett Kerekes Sándor szolnoki őrsbeli cz. őrsvezetőt ellenszegülés után, mellen ragadva arczul ütötte, mire Kerekes cz. őrsvezető támadóját forgópisztolylyal állon lötte. Csutkás Keeskeny László a lövés következtében a helyszínén megbalt.

KÜLÖNFÉLÉK.

A világ legdrágább perzsa szőnyegei. A szegénysorsú polgári embereket, kik nap-nap után elkecseregetten futkosnak a mindennapi kenyér után, aligba érdeklő a szőnyeg-luxus. Hiszen vannak emberek, a kik sohasem láttak értékes, valódi perzsa-szőnyeget, hogyan támadna fel tehát bennük a szőnyegritkaságok utáni vágyakozás. Azok az emberek azonban, kiknek lába gyakorta süpped bele a szebbnél-szebb s kincseket érő szőnyegkebe, másként vélekednek a szőnyegek felől s egy-egy dúsgazdag arisztokratának, vagy pénzben dúskáló bankárnak ugyancsak dagad a keble, ha szobái parkettját ritkaságszámba menő perzsa-szőnyeggel rejtheti el a vendégei szeme elől. A perzsa-szőnyegek keletről, eredetileg Perzsiából származnak, a hol nagyon sok mesterember valóságos művészi íblettel dolgozik egy-egy remeknek készülő szőnyegpéldányon. Sőt Konstantinápolyban s Törökország nagyobb városaiban élnek emberek, kiknek a szőnyegfoltozás a speciális foglalkozásuk s a téren művészi tökéletességre tettek szert. A Bosporus partján, Izbek városában van egy szőnyegmuzeum, a hol a nagyközönség gyönyörködhetik a világ legszebb, legrégibb s legdrágább két perzsa-szőnyegében. E szőnyegek abból az időből valók, midőn a nagy Abbas ült a trónon, tebat származásának ideje 1586—1628 közötti évekre esik. Az egyik szőnyeg anyaga gyapjú, a másiké pedig selyem. Színük sötétvörös s különösen a gyapjúszőnyegnek oly mesés a kidolgozása, hogy a laikus szemlélő okvetlen selyemnek nézné. A szőnyegeket egyenként kétszázötven-ezer frankra becsülik, de ha valakinek lenne is rá pénze, akkor sem vehetné meg, mert ez a két szőnyeg nem eladó.

A növények fegyvere. A természet, a mely mindenről oly előrelátóan gondoskodik, nem hagyta tamasz-e védelem nélkül a növényvilágot sem. A növényeknek is vannak fegyvereik, a mellyel az emberek, de különösen az állatok ellen védekeznek. Ezek a fegyverek kétfélék. Vannak növények, a melyek a támadás, a veszély idejében kellenetlen, sőt undorító büst fejlesztenek, melyeknek sokszor mérgező hatása is van; viszont más növények tüskékkel, tövisekkel, sörteszerű szőrökkel vannak ellátva és ezek az állatok kuszását megakadályozzák, megnebeztik munkájukat, hogy a virágok bimporát megpróbálják. A fűneműek felülete tudvalevőleg reszelős, a malvtaccak, algák pedig nedveket izzadnak ki magukból. Némely növényt az u. n. rapidák védik; ezek egész csomó kristálytűk; ha veszély nincs, ezek a kristálytűk lefelé borulnak; ha a virágok kelyhébe állat röpül, az első érintésre felpattannak a kristálytűk. Így védekezik pl. a tengeri hagyma a csigák támadása ellen. Az orchideák ifjú hajtásait szintén nagyon pusztítják a csigák; a leveleit nem bántják, mert azokat rapidák védelmezik. Természetudósok véleménye sze-

Merkur kerékpárok

Csendőrségi alkalmazottak kerékpárakból 20 kor. árjegyzéket ingyen és bérmentve küld

DÉRY EDE

legfinomabb gyártmány, gyönyörű kiállítás, rendkívül olcsó árak teljes jóállás mellett. Csakély havi részletfizetésre. — Gummik, alkatrészek rendkívül olcsó áron. — kerékpár- és varrógép nagyraktár

SZEGED.

HIVATALOS RÉSZ.

Körrendelet.

75,019/16. A laktanyaszabályok a m. kir. csendőrség számúra (Cs-4.) című szolgálati könyv 37. pontjánál a 2. bekezdés után beirandó:

Jól minősített és rendezett viszonyok között lévő legénységi egyének a szakasz- és szárnyparancsnokok véleményének meghallgatása után a kerületi parancsnokság névre szóló engedélyével saját költségükön beszerzendő kerékpárt is tarthatnak, a melyek sürgős szükség esetén külszolgálatban is használhatók.

Ha különös körülmények indokoltá teszik, a kerületi parancsnokság a kerékpár tartásajogát mindenkorra vagy meghatározott időtartamra megvonhatja.

Hadapródok, a próbaszolgálat befejezése után, a korekpártartás tekintetében korlátozás alá nem esnek.

Kelt Budapesten, 1909 július 9-én.

Jekelfalussy Lajos s. k.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség névtelen levelekre nem válaszol, kéziratos verseket nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek. Szolgálati kapcsolatos kérdésekre csak az esetben válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelentőségű szolgálati ügyet érint, akkor is a felvetett és a tárgy lényegének megfelelően szűvegezett kérdés előrebocsátásával, hogy az adott válasz mindenki által megérthető legyen s így a felesleges kérdézközlőknek eleje vételessék. Épp ily módon adjuk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

Ferenczi Péter. cz. cs. őrsz. 1800 kor.

Több kérdézközlőnek. Nagyon sokan fordulnak hozzánk azon kérelemmel, írják meg, vajjon részükre a nőülési engedély megadtnék-e? A sok kérdézközlőnek elejét veendő, a következőket közöljük: Az 1908. évi 9297. eln. sz. honvédelmi miniszteri rendelet értelmében jól minősített csendőrök és altisztek csendőrségi szolgálati idejük 5-6. évében nőülési engedély megadására szintén javaslatba hozhatók a s mennyiben az ara támasztott követelményeknek megfelel, honvédelmi miniszter úr ő Nagyméltósága az engedély megadása elől — feltéve, hogy azt a közbenső parancsnokságok (szakasz, szárny és kerület) véleményezik — nem zárkozik el, a miáltal legénységünk egyik leg-hőbb óhaja teljesül. A szolgálati uton a kerületi parancsnoksághoz beterjesztendő egy koronás bélyeggel ellátott írásbeli kérvényhez melléklendő: kérvényező és az ara keresztlevelo (egy egykoronás bélyeggel) az esetleges hozományt, vagy más mellékjövendelmet feltüntető takarékpénztári könyvecske, értékpapírok, telekkönyvi kivonatok, esetleg az ara biztos jövendelmét feltüntető helyhatósági igazolvány, vagy másnemű hasonló okmányok, Telekkönyvi kivonatok 2 koronás, helyhatósági igazolványok 1-1 koronás, egyéb mellékletek darabonként 30-30 fillér felzeti bélyeggel ellátva. — Itja az ara kiskora, akkor azüldi illetőleg gyámi beleegyezés is szükséges. Nőülési kérvényre való minta minden őrszén a nyomtatványok között megvan. Végül még arról is értesítjük olvasóinkat, hogy a mi magán vélemónyünk, a mely — kellő támpontok hiányában — a valósággal, vagyis egy nőülési kérvény elintézésével éppen ellenkező lehet egyáltalán nem lehet mérvadó, mert mint előbb is már említettük, a nőülési engedély megadása minden egyes esetben kérvényező közvetlen előjáróinak véleményezésétől függ. — Ezzel kimondottak a nőülési ügyekben alandó felvilágosításunkat a jövőben ily ügyekben hozzánk forduló egyének ezen válaszuk tudomásul vételére lesznek utasítva.

Sz. ca. őz. őrsz. Veletrényiünk szerint a nő csendőrnek is igénye van ezen kedvezményekre, mert ő is az őrs állományához tartozik s ez a kedvezmény nem kizárólagosan a nőtlen legénységnek lett megadva, hanem azon az őrszén szolgálatot teljesítőknek.

M. pr. csendőr Gyergyóhálló. Annak idején közölni fogjuk. Személyes jelentkezésnek nincs értelme.

Különítmény felállítására.

A m. kir. VII. számú csendőrkerület segesvári szárnyának területén Homoródfürdőn 1909 július hó 1-én egy 2 főből álló különítmény állítottott fel.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb kézirat.

Ő császári és apostoli királyi Felsége a következő legfelsőbb kéziratot méltóztatott legkegyelmesebben kibocsátani:

Kedves Jekelfalussy gyalogsági tábornok!

Magyar miniszterelnököm előterjesztésére Önt magyar honvédelmi miniszteremmé újból kinevezem, illetőleg ezen eddig is viselt állásában megerősítem.

Kelt Bécsben, 1909. évi július hó 7-én.

Ferencz József s. k.

Wekerle Sándor s. k.

Athelyezettettek:

1909 július 1-ével:

Pál Lajos, VI. számú csendőrkerületbeli százados, székesfehérvári pótszárnyparancsnok, hasonló minőségben a IV. számú csendőrkerülethez; Kassára;

Oeyer János, IV. számú csendőrkerületbeli százados, kassai pótszárnyparancsnok, hasonló minőségben a VI. számú csendőrkerülethez; Székesfehérvárra.

Nevelits Kálmán, IV. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, kassai szakaszparancsnok, ideiglenes szárny-

Láblizzadás

Kézlizzadás

Hónaljzizzadás

egy óra alatt megszűnik a Molnár féle

Sudorán

használatával.

Ez egy amerikai recept szerint készült legbiztosabb izadási elleni szer. Hatáson nem abban nyilvánul, hogy — mint az eddig ismeretes izadási elleni szerkezet, — a porusokat eldugítja vagy összehúzza; hanem az epidermisen át beszívódván, az okot gyógyítja meg, hogy az okozat magától elmaradjon. — Ára 1 K 20 f., 1 K 30 f. előre való beküldésnél portómentesen szállítom. CLARETÁN tyúk szemérmű 1 K. Injeccio hamamais (nemibaj ellen) 1 K 20 f. — Kapható a készítőnél: Molnár János gyógyszerész, Szombathely, valam. Bp. Pesten Török J. és Nádor gyógyszerárkban.

parancsnoki minőségben az I. számú csendőrkerülethez :
Beszterczére ;

Kick Dezső, VIII. számú csendőrkerületbeli főhadnagy-segédtsízt, a segédtsízi teendők alóli egyidejű felmentés mellett szakaszparancsnoki minőségben a IV. számú csendőrkerülethez : Kassára ;

Szopkó Győző, a VIII. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, belényesi szakaszparancsnok, segédtsízi minőségben ugyanazon csendőrkerület törzséhez : Debreczenbe ;

Preszly Lóránd, VIII. számú csendőrkerületbeli főhadnagy-oktatótsízt, ezen teendők alóli felmentés mellett, ugyanazon csendőrkerületben, mint I. szakaszparancsnok : Nagyváradra ;

Dalmy József, VIII. számú csendőrkerületbeli hadnagy, a nagyváradi I. szakasz parancsnoka oktatótsízi minőségben, ugyanazon csendőrkerület pótszárnyának állományába : Debreczenbe ;

Czirenner József, I. számú csendőrkerületbeli hadnagy, szilágysomlyói szakaszparancsnok, hasonló minőségben ugyanazon csendőrkerületben : Naszódra ; továbbá :

1909 július 16-ával :

Horváth Sámuel járásörmester, a VII. számú csendőrkerulettől, a VI. számú csendőrkerülethez ;

Liszta József járásörmester, a VI. számú csendőrkerulettől, a VII. számú csendőrkerülethez.

Okiratilag megdicsértettek :

A m. kir. honvédelmi miniszter ur által :

Rom Mihály és

Hegyí Jakab, m. kir. V. számú csendőrkerületbeli járásörmesterek hosszas csendőrségi szolgálati idejük alatt tanúsított állandó buzgalmaik, kiváló tevékenységük és példás magaviseletükért.

Tóth György, m. kir. V. számú csendőrkerületbeli járásörmester 16 évi csendőrségi szolgálati ideje alatt tanúsított állandó szorgalmáért és a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett igen eredményes és kiváló tevékenységeért.

Előléptettek :

1909 július 1-ével :

A m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában :
Goldhammer Imre, somlyói Szilágysági Elemér és Novák Brunó ;

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában :
Fliesz György, Fodor György, Uhlig László, Csűrös Gyula és Gábor Péter hadapród csendőr cz. őrmesterek, hadapród őrsvezető cz. őrmesterekké ;

Laczkó József, Tóth Ferencz I., Papp Sándor I., Bányai Albert, Nemes Pál, Losonczi Sándor, Ongay János, Marinkás József, Kemény Ferencz és Galamb József őrsvezetők, őrsvezető cz. őrmesterekké ;

Veres János, Zajzon János és Tóth András cz. őrsvezetők, őrsvezetők ké ;

az öt évi csendőrségi szolgálat betöltése után :

a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában :
Dumitru György ;

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában :
K. Barna Sándor, Mohácsi Ferencz és Györi Radován és

1909 július 15-ével :

a m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában :
Dömötör István, Horváth Gáspár és Bus László csendőrök, csendőr czimzetes őrsvezetők ké.

Katonai szolgálati jel.

A legénységi II. osztályu katonai szolgálati jellel elláttak :

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában :

Dezső Demeter cz. őrmester 1909 július 1-ével és Boros József cz. őrsv. 1909 jun. 25-ével.

A m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában :

Polgár Péter cz. őrmester 1909 jul. 5-ével, Németh Mihály őrsv. 1909 jun. 25-ével, Pál József őrsv. 1909 június 16-ával és Jóna Sándor őrsvezető 1909 július 20-ával.

Névváltoztatás.

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában :

Gazdagán László őrsvezető vezetéknévét a m. kir. belügyminiszter urnak 1909 jun. 16-án 74,015/VI-a. szám alatt kelt engedélye alapján „Gazdag-ra” változtatta.

Popovits János csendőr vezetéknévét a m. kir. belügyminiszter urnak 1909 június 15-én 74,011/VI-a. szám alatt kelt engedélye alapján „Polgár-ra” változtatta.

A m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában :

Jurics János próbacsendőr vezetéknévét a m. kir. belügyminiszter urnak 1909 június 3-án 66,328/VI-a. szám alatt kelt engedélye alapján „Juhász-ra” változtatta.

Házasságra léptek :

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában :
Sólyom Ignác cz. őrm., Hüttl Adriennével, 1909 jun. 19-én, Bodonkuton.

Kedves Lajos őrsvezető, özv. Salló Benjaminszék, szül. Székedi Erzsébettel, 1909 jun. 26-án, Csikszerezdán.

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában :
Barkóczy János cz. őrsv., Polyk Julianna Zeuzsannával, 1909 jun. 16-án, Kunmadarason.

Vass József cz. őrsv., Papp Ilonával, 1909 június 14-én, Kunszentmártonban.

Fazekas János cz. őrsv., Unger Vilmával, 1909 jun. 23-án, Bácsborsódon.

Kovács Ákos cz. örsv., Kovács Bertával, 1906 ápr. 21-én, Hevesen.

A m. kir. VI. sz. csendőrkertület állományában:

Horváth József cz. örsv., Nemeth Teréziával, 1909 jun. 15-én, Zalabéren.

Kondor Lajos örsvezető, Kustos Máriával, 1909 jun. 22-én, Vasváron.

A m. kir. VIII. számú csendőrkertület állományában: Weisz Ignác cz. örm., Büchler Ellával, 1909 június 30-án, Felsőszentgyörgyön.

Kondor András cz. örsv., Bagosi Matild Irénnel, 1909 jun. 20-án, Nagybányán.

PÁLYÁZATOK.

Egy irtóki állás a zalaegerszegi kir. törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 500 kor. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a zalaegerszegi kir. törvényszék elnökéhez 1909. évi augusztus 5-ig.

Egy hivatalozoljai állás a fogarasi kir. járásbírósnál. Fizetés 600 korona. Lakpénz 100 korona. Ruhajuttatmány 100 korona vagy te. mézesbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a brassói kir. törvényszék elnökéhez 1909. évi aug. 5-ig nyújtandók be.

Egy kataszteri irattárt kezelő irodatészti állás az aradi pénzügyigazgatóságnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 600 korona. Négy középiskolai osztály. Földmives iskola elvégzése. Egy évi próbaszolgálat. Kérvények az aradi kir. pénzügyigazgatósághoz 1909. évi augusztus hó 15-ig.

Négy iroda segédtsi állás a Budapest székesfőváros tanácsánál. Fizetés 1600 korona. Lakpénz 600 kor. Négy középiskolai osztály. Egy évi próbaszolgálat. Kérvények Budapest székesfőváros tanácsának segédhivatalához 1909. évi aug. hó 10-ig.

Egy irtóki állás a szolnoki királyi járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 600 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Hat havi próbaszolgálat igazolása. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a szolnoki királyi törvényszék elnökéhez 1909. aug. hó 8-ig.

Egy hivatalozoljai állás a soproni kir. ügyészségnél. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz 320 korona. Ruhajuttatmány 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a soproni kir. ügyészséghez 1909. évi aug. hó 11-ig.

Egy kezelői állás a 13. hadtest katonai építészeti osztályánál. Fizetés 1200 korona, az 1680 korona fizetéssel járó első fizetési osztályba való előléptetési várománygyul, szabályszerű lakjuttatmány, 120 korona ruházati pótlék egyezoremindenkorra a szolgálati ruha beszerzésére.

A német nyelvnek szóban és írásban való teljes tudása, a számolás ismerete. Az irodai és kezelői szolgálat ismerete. Azonkívül kívánatos: a horvát nyelv bírása. Kérvények 1909. évi augusztus hó 31-ig a 13. hadtest katonai építészeti osztályához.

Egy hivatalozoljai állás a m. kir. belügyminisztériumnál. Fizetés 700 korona. Lakpénz 400 korona. Ruhajuttatmány 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a m. kir. belügyminisztériumhoz 1909. évi augusztus hó 8-ig.

Egy laboransi állás az országos m. kir. gyapjúminőség intézetnél. Fizetés pótlékkal ezer korona. Lakpénz 400 korona. Ruhajuttatmány 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. A kinovezés egyelőre ideiglenes; véglegesítés egyévi próbaszolgálat után. Kérvények a földmivelségi miniszterhez 1909. évi augusztus hó 10-ig.

Két laboransi állás a budapesti m. kir. kémiai intézet és központi vegykipróbálási állománynál. Fizetés pótlékkal 1000 korona. Lakpénz 400 korona. Ruhajuttatmány 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban, a kémiai eszközök és szorok kezelésében való jártasság. A kinovezés egyelőre ideiglenes; véglegesítés egyévi próbaszolgálat után. Kérvények a m. kir. földmivelségi miniszterhez 1909. évi augusztus hó 10-ig nyújtandók be.

Pályázati hirdetmény. A fakterli (Arad-megye) körjegyzőségnél egy szép írásu, józan életű

egyén mint irtók alkalmazást talál. Igazolmányos allisztek előnyben részesülnek. Javaldalmazás megállapodás szerint. Az állás állandó. Ajánlatok alulírott körjegyzőhöz intézendők.

Bernáth Ferencz körjegyző.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =

VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir. — csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

... Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban. ...

Szives tudomására hozzuk az érdeklődőknek, hogy a kiadásunkban megjelenő Csendőrségi Lexikon 2-ik kiadása jövő hó folyamán fog megjelenni.